

- .۱۵ ذره α (آلfa) هنگام واکنش پرتوزایی از هسته اتم‌های پرتوزا خارج می‌شود. هر ذره α را می‌توان شامل دو پروتون و دو نوترون در نظر گرفت (α). اگر جرم هر ذره α بر حسب یکای جرم اتمی (amu) برابر 4×10^{-24} و جرم نوترون و پروتون بر حسب همین یکا، به ترتیب 1.67×10^{-24} باشند، ضمن پدید آمدن یک ذره α چند کیلوژول گرما آزاد می‌شود؟ (۱ amu = 1.67×10^{-24} g)
- (۱) 2.88×10^{-17}
 (۲) 2.88×10^{-12}
 (۳) 2.88×10^{-10}
 (۴) 1.28×10^{-8}
- .۱۶ اگر در تبدیل هسته‌ای: $O^{16} + H^1 \rightarrow n^1 + ^{16}_8 O$ ، افت جرم به اندازه 1.4×10^{-24} g اتفاق بیافتد، با تولید ۳۲ g گاز اکسیژن در یک ستاره، به تقریب چند کیلوژول انرژی آزاد می‌شود؟ (O = 16 g.mol^{-1})
- (۱) 1.26×10^7
 (۲) 1.26×10^1
 (۳) 2.52×10^7
 (۴) 2.52×10^1
- .۱۷ جرم فراوان ترین ایزوتوپ پرتوزای هیدروژن H^{2+} برابر 5×10^{-24} گرم است. اگر جرم هر پروتون و نوترون را بر حسب گرم به ترتیب 1.67×10^{-24} و 1.675×10^{-24} در نظر بگیریم هنگام تشکیل هسته این ایزوتوپ چند ژول گرما آزاد می‌شود؟
- (۱) 2.7×10^{11}
 (۲) 3×10^{-14}
 (۳) 2.7×10^{-14}
 (۴) 3×10^{-14}

قسمت دوم: عناصرها و ذره‌های زیر اتمی - مفهوم عدد اتمی - مفهوم ایزوتوپ - رادیوایزوتوپ

ذره‌های زیر اتمی و مسائل آن‌ها

- .۱۸ مقایسه اختلاف تعداد نوترون و الکترون‌های گونه‌های زیر در کدام گزینه درست است؟
- (۱) Zn^{2+}
 (۲) Al^{3+}
 (۳) Br^-
 (۴) S^{2-}
- (۱) $p > A > t > b$
 (۲) $p > t > A > b$
 (۳) $A > b > p > t$
 (۴) $b > A > t > p$
- .۱۹ عدد جرمی X برابر ۲۰۰ و تعداد نوترون‌های آن $1/5$ برابر تعداد پروتون‌ها است. تعداد الکترون‌های X کدام است؟ (المپیاد شیمی ۸۵)
- (۱) ۷۸
 (۲) ۷۹
 (۳) ۸۰
 (۴) ۸۱
- .۲۰ در یون حاصل از M^{16+} ، اختلاف تعداد نوترون‌ها و الکترون‌ها برابر ۶ و تعداد الکترون‌ها ۳ تاکمتر از تعداد پروتون‌ها است. عدد اتمی این عنصر کدام است؟
- (۱) ۸۷
 (۲) ۷۹
 (۳) ۸۱
 (۴) ۸۲
- .۲۱ اگر در یون M^{2+} تعداد نوترون‌ها $1/25$ برابر تعداد الکترون‌ها و تعداد پروتون‌ها برابر ۴۲ باشد، مجموع تعداد نوترون و الکترون در اتم M و عدد جرمی آن به ترتیب کدامند؟
- (۱) ۹۲، ۹۰
 (۲) ۹۰، ۹۲
 (۳) ۹۰
 (۴) ۹۲، ۹۰
- .۲۲ چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟
- (۱) آگر عدد جرمی عنصری دو واحد بیش از دو برابر عدد اتمی آن باشد، تعداد کل ذره‌های زیر اتمی آن $2Z + 2$ است.
 (۲) اگر به اتم X^A_Z سه پروتون اضافه کنیم به X^{A+3}_{Z+3} تبدیل می‌شود.
 (۳) اختلاف تعداد الکترون‌ها در Cl^- و Mg^{2+} برابر ۱۶ است.
 (۴) برای همه عناصرها عدد جرمی همواره برابر یا بیش از دو برابر عدد اتمی است.
 (۵) اگر در یون M^{2+} ، اختلاف نوترون و الکترون‌ها ۱۴ باشد، عدد اتمی M، ۴۴ است.
- (۱) ۲
 (۲) ۳
 (۳) ۱
 (۴) ۴
- .۲۳ اگر مجموع تعداد ذرات موجود در هسته اتم A برابر ۷۷ و اختلاف آن‌ها ۱ باشد، به ترتیب تعداد الکترون‌های یون A^{2+} و عدد اتمی A کدام است؟
- (۱) ۴۰، ۳۸
 (۲) ۳۷، ۳۹
 (۳) ۳۶، ۳۸
 (۴) ۴۱، ۳۹
- .۲۴ تعداد الکترون‌های کدام گونه با سایر گونه‌ها برابر نیست؟ (المپیاد شیمی ۹۰)
- (۱) NO_2^+
 (۲) CNO^-
 (۳) OF_2
 (۴) CO_2
- .۲۵ اگر تعداد الکترون‌ها در دو ذره M و X^{n+} برابر باشد، چند مورد از عبارت‌های زیر در مورد مقایسه این دو ذره درست است؟
- (۱) آگر اتمی X به اندازه n واحد از عدد اتمی M کوچک‌تر است.
 (۲) تعداد نوترون‌های M، n واحد بیشتر از تعداد نوترون‌های X است.
 (۳) عدد اتمی هر دو ذره برابر است.
 (۴) تاختلاfé عدد اتمی X و n، با عدد اتمی M برابر است.
- (۱) ۱
 (۲) ۲
 (۳) ۳
 (۴) ۴

- ۳۴** با توجه به شکل مقابل چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟
- آ) مانند اتم منیزیم، ایزوتوپ سنتگین تر فراوان تر است.
 ب) درصد فراوانی ایزوتوپی که تعداد نوترون بیش تری دارد، بیش از ۱۵ برابر ایزوتوپ دیگر است.
 پ) رادیوایزوتوپ ^7Li پایدار است.
 ت) در این نمونه تعداد نوترون‌ها ۴۸ تا بیش تر از تعداد پروتون‌ها است.
- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۱ (۴) ۴
- ۳۵** چند مورد از عبارت‌های زیر در مورد ایزوتوپ‌های هیدروژن نادرست است؟
- آ) ایزوتوپ ناپایدار دارد که همگی ساختگی هستند.
 ب) یک نمونه طبیعی آن مخلوطی از سه ایزوتوپ است.
 پ) نسبت تعداد ایزوتوپ‌های ناپایدار طبیعی به تعداد ایزوتوپ‌های با نیم‌عمر کمتر از یک ثانیه، ۰/۲۵ است.
 ت) دارای دو ایزوتوپ پایدار است که در هسته ایزوتوپ سنتگین تر ۲ نوترون وجود دارد.
- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱
- ۳۶** نسبت شمار نوترون‌ها به شمار پروتون در سنتگین ترین ایزوتوپ طبیعی عنصر هیدروژن، کدام است؟
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۷
- ۳۷** کدام عبارت (یا عبارت‌ها) جمله زیر را به درستی کامل می‌کند؟
- در یک نمونه طبیعی اتم منیزیم ..... اتم ..... ایزوتوپی که جرم ..... دارد، فراوانی ..... دارد.
- آ) مانند، هیدروژن، کم‌تری، بیش‌تری
 ب) مانند، لیتیم، بیش‌تری، بیش‌تری
 ت) برخلاف، لیتیم، کم‌تری، بیش‌تری
 پ) برخلاف، هیدروژن، کم‌تری، بیش‌تری
 (۱) (۲) (۳) (۴) (۱) (۲) (۳) (۴) (۱) (۲) (۳) (۴)
- ۳۸** جرم یک ماده پرتوزا در هر ۳۰۰ ثانیه نصف می‌شود. اگر جرم اولیه آن ۲۰۰۰ گرم باشد، پس از گذشت نیم ساعت چند گرم از آن باقی می‌ماند؟
- (۱) ۳۱/۲۵ (۲) ۲۵/۶ (۳) ۶۲/۵ (۴) ۵۰۰
- ۳۹** جرم اولیه یک ماده پرتوزا ۶۰۰ گرم است. اگر پس از گذشت ۱۵ روز جرم آن به ۷۵ گرم برسد، نیم‌عمر آن چند روز است؟
- (۱) ۸ (۲) ۶ (۳) ۵ (۴) ۳
- ۴۰** نیم‌عمر یک ماده پرتوزا ۸ روز است. پس از ۳۲ روز، چند درصد از هسته‌های این ماده دچار واپاشی می‌شود؟
- (۱) ۶۴ (۲) ۷۵ (۳) ۸۲/۲۵ (۴) ۹۳/۷۵
- ۴۱** نیم‌عمر دو عنصر A و B به ترتیب ۲ و ۸ ساعت است. اگر جرم‌های برابری از دو عنصر انتخاب کنیم مدت زمانی که لازم است تا جرم A،
- ۷۵ درصد کاهش یابد، چند برابر همین مدت زمان برای کاهش جرم B است؟
- (۱) ۲ (۲) ۱ (۳) ۱/۲ (۴) ۱/۴
- ۴۲** اگر $61/16$ سال طول بکشد تا $96/875$ درصد از عنصری تجزیه شود، این عنصر کدام است؟
- (۱) ^{71}Zn (۲) ^{235}U (۳) ^{3}H (۴) ^{18}O
- ۴۳** پس از گذشت ۸ روز $93/75$ درصد از یک نمونه ماده پرتوزا متلاشی شده است. نیم‌عمر این ماده چند روز است؟
- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۳
- ۴۴** ۸۰۰ گرم از یک ماده پرتوزا که نیم‌عمر آن ۳۶ دقیقه است را در نظر بگیرید. پس از گذشت چند دقیقه مقدار انرژی حاصل از مصرف شدن این ماده سه برابر مقدار انرژی است که از جرم باقی‌مانده آن می‌توان آزاد کرد؟ ($c = 3 \times 10^8 \text{ m/s}$)
- (۱) ۱۰۸ (۲) ۳۶ (۳) ۷۲ (۴) ۱۰۸
- ۴۵** نیم‌عمر یک ماده رادیواکتیو ۲ ساعت است. پس از چند ساعت $\frac{1}{128}$ هسته‌های اولیه فعال باقی می‌مانند؟
- (۱) ۳۶ (۲) ۲۸ (۳) ۱۴ (۴) ۱۲
- ۴۶** نمودار تعداد هسته‌های دو ماده پرتوزای A و B بر حسب زمان مطابق شکل مقابل است. پس از (فایل از کشور، ریاضی، ۹۵، درس فیزیک)
- نمودار تعداد هسته‌های دو ماده پرتوزای A و B بر حسب زمان مطابق شکل مقابل است. پس از چند روز، $\frac{1}{32}$ هسته‌های ماده B فعال باقی می‌مانند؟
- (۱) ۳ (۲) ۶ (۳) ۴ (۴) ۶
-

تکنسیم، رادیوایزوتوپ و رادیودارو

کدام گزینه درباره عنصر تکنسیم (^{93}Tc) درست است؟

- (۱) با توجه به نیم عمر زیاد این عنصر نمی‌توان مقادیر زیادی از آن را تهیه و برای مدت طولانی نگهداری کرد.
- (۲) یک رادیوایزوتوپ است که در آن نسبت تعداد نوترون به پروتون‌ها برابر یا بیش از ۱/۵ نیست.
- (۳) اندازه بیون ییدید با اندازه این اتم برابر است.
- (۴) اولین عنصر از ۹۲ عنصر ساخته بشر در واکنشگاه (راکتور) هسته‌ای است.

(فایل از کشتو، تمرین ۹۸)

چند مورد از مطالب زیر، درباره ^{99}Tc درست‌اند؟

- در تصویربرداری از غده تیروئید، کاربرد دارد.
- نخستین عنصری است که در واکنشگاه هسته‌ای ساخته شد.
- اندازه بیون آن درست به اندازه بیون ییدید است و در تیروئید جذب می‌شود.
- زمان ماندگاری آن اندک است و نمی‌توان مقدار زیادی از آن را تولید و انبار کرد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۴۸

چند مورد از عبارت‌های زیر درست است؟

(آ) ۲۶ درصد از عناصر شناخته‌شده ساختگی هستند.

(ب) تکنسیم نخستین عنصر پرتوzای ساخته شده است که از آن برای درمان بیماری کمکاری غده تیروئید استفاده می‌شود.

(پ) رادیوایزوتوپ‌ها بسیار خطرناک هستند.

(ت) ^{59}Fe یک رادیوایزوتوپ مناسب برای تصویربرداری از دستگاه گردش خون است، زیرا اتم‌های آن در ساختار هموگلوبین وجود دارند.

۱ (۱)

۳ (۳)

۲ (۲)

۴۹

چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

(آ) عنصر مس مانند عناصرهای فسفر و آهن دارای رادیوایزوتوپ است.

(ب) فسفر برخلاف هیدروژن فاقد رادیوایزوتوپ است.

(پ) کیمیاگری تبدیل عناصرهای دیگر به طلاست و امروزه با پیشرفت علم شیمی و فیزیک، انسان می‌تواند طلا تولید کند.

(ت) اورانیم شناخته‌شده ترین فلز پرتوzای آن به عنوان سوت در راکتورهای اتمی به کار می‌رود.

(ث) فراوانی ایزوتوپی از اورانیم که تعداد ذرات موجود در هسته آن ۲۳۵ است، در یک مخلوط طبیعی کمتر از ۷٪ درصد است.

۱ (۱)

۳ (۳)

۲ (۲)

۴۰

اگر درصد تعداد عناصر طبیعی به کل عناصرهای شناخته‌شده A و درصد عناصر ساختگی به این تعداد B باشد، اختلاف تعداد نوترون و

الکترون‌های کدام ذره زیر از نسبت $\frac{A}{B}$ بزرگ‌تر است؟۱۸O^{۲-} (۴)۳۵Cl⁻ (۳)۲۶Mg^{۲+} (۲)۳۲S^{۲-} (۱)

۴۱

کدام گزینه درست است؟

(۱) به گلوکز حاوی اتم تکنسیم (اتم پرتوzای)، گلوکز نشان‌دار می‌گویند.

(۲) از یکی از ایزوتوپ‌های اورانیم که فراوانی طبیعی آن کمتر از ۷ درصد است به عنوان سوت راکتور تولید انرژی الکتریکی استفاده می‌شود.

(۳) پس از این‌که در توده سرطانی فقط گلوکز نشان‌دار تجمع یافته، به وسیله آشکارساز، محل توده سرطانی مشخص می‌شود.

(۴) اگر در یک مولکول گلوکز فقط یک اتم پرتوzای موجود باشد، نسبت تعداد اتم‌های غیرپرتوzای به کل اتم‌های مولکول کمتر از ۰/۹۸ است.

اگر تعداد ذره‌های باردار درون هسته اتم اورانیم برابر ۹۲ باشد، مجموع تعداد ذره‌های زیراتمی در بیون حاصل از ایزوتوپی از این عنصر که

غلب به عنوان سوت در راکتورهای اتمی به کار می‌رود، چقدر است؟ (در این بیون، تعداد الکترون‌ها دو واحد کمتر از تعداد پروتون‌هاست).

۳۳۱ (۴)

۳۲۹ (۳)

۳۲۵ (۲)

۳۲۷ (۱)

۴۲

قسمت سوم: طبقه‌بندی عناصرها - جرم اتمی - میانگین

مقدمه‌ای بر جدول دوره‌ای و مفاهیم اولیه آن

چند مورد از عبارت‌های زیر درست است؟

(آ) جدول امروزی شامل ۷ دوره (تناوب) و ۱۸ گروه است که همه خانه‌های آن پُر هستند.

(ب) طبقه‌بندی عناصر به پیش‌بینی رفتار عناصرها کمک می‌کند.

(پ) با پیمایش جدول امروزی در هر دوره از چپ به راست فقط شاهد تکرار خواص فیزیکی عناصر هستیم.

(ت) مندلیف به وجود روند تناوبی میان عناصرها، مشابه آن چه که امروزه آن را می‌شناسیم، پی برد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۴۴

۱۹۰۲. در محلولی از آمونیاک، مجموع غلظت یون‌های حاصل از یونش این ماده برابر $10^{-3} \times 8 \text{ mol.L}^{-1}$ است. اگر ثابت یونش این باز در دمای آزمایش برابر با $10^{-5} \text{ mol.L}^{-1}$ باشد، غلظت اولیه آمونیاک به تقریب چقدر است؟

(۴) ۰/۱۶

(۳) ۰/۸۹

(۲) ۰/۹۶

(۱) ۰/۰۰۴

قسمت ششم: مسائل اسیدها و بازها

سکانس اول مسائل: محاسبه pH یک محلول به کمک مولاریته یون‌های H^+ (هیدرونیوم) و OH^- (هیدروکسید)

سناریوی سکانس اول مسائل:

در این دسته از مسائل فبری از مولاریته اسید یا باز نیست (فیالتون راهت)، فقط فودتون هستید و غلظت یون‌های H^+ و OH^- ...

۱۹۰۳. در محلولی از سدیم هیدروکسید که pH آن برابر ۱۱ است، غلظت مولی یون OH^- چند برابر غلظت مولی یون H^+ است؟ (سراسری تجربی-۸۳)

(۴) 10^{-4} (۳) 10^{-6}

(۲) ۸

(۱) ۶

۱۹۰۴. اگر pH یک محلول برابر ۹ باشد، غلظت مولار یون (aq) OH^- در آن، ..... برابر غلظت مولار یون (aq) H^+ است و این محلول کاغذ pH را به رنگ ..... درمی‌آورد.

(۴) قرمز

(۳) آبی

(۲) قرمز

(۱) آبی، آبی

۱۹۰۵. اگر غلظت یون (aq) OH^- در یک محلول بازی، برابر با $10^{-4} \text{ mol.L}^{-1}$ (در دمای 25°C) باشد، غلظت یون (aq) H^+ در این محلول، (سراسری تجربی-۸۴)

(۴) 2×10^{-11} (۳) 2×10^{-10} (۲) 2×10^{-11} (۱) 2×10^{-10}

۱۹۰۶. pH یک نمونه محلول آمونیاک برابر $10/7$ است. غلظت یون هیدروکسید در آن برابر چند مول بر لیتر و چند برابر غلظت مولار یون (فراخ از کشوار تجربی-۹۸)

(۴) 2×10^{-7} (۳) 2×10^{-4} (۲) 4×10^{-4} (۱) 4×10^{-6}

۱۹۰۷. در دمای اتاق، در نمونه‌ای از یک شیر ترش شده، غلظت یون هیدرونیوم برابر 3×10^{-6} مول بر لیتر است. غلظت مولار یون هیدروکسید (پیوند با ریاضی، صفحه ۲۵ کتاب درسی)

(۴) $11/3 \times 10^{-11}$ (۳) 2×10^{-12} (۲) $11/3 \times 10^{-11}$ (۱) 2×10^{-11}

۱۹۰۸. در نمونه‌ای از عصاره گوجه‌فرنگی، غلظت هیدرونیوم 4×10^{-6} برابر غلظت یون هیدروکسید است. pH آن کدام است؟ (تمرين‌های دوره‌ای، صفحه ۱۴۳ کتاب درسی)

(۴) ۳/۷

(۳) ۴/۲

(۲) ۳/۲

(۱) ۳/۴

۱۹۰۹. اگر در محلول هیدروکلریک اسید، مولاریته یون هیدرونیوم $10^{-8} \times 4$ برابر مولاریته یون هیدروکسید باشد، pH این محلول کدام است؟ (سراسری ریاضی-۹۴)

(۴) ۳/۷

(۳) ۳/۲

(۲) ۲/۷

(۱) ۲/۳

۱۹۱۰. هلا این تست و پاسخ آن را به عنوان یک تکلیف کوچک به قاطر بسپارید (البته قبل از اون اشاره شده ولی ...)

۱۹۱۱. غلظت یون هیدروکسید در یک محلول $a \times 10^{-b}$ مول بر لیتر است. pH این محلول کدام است؟

(۴) $b + \log a$ (۳) $14 - (b - \log a)$ (۲) $14 + b \log a$ (۱) $b - \log a$

۱۹۱۲. در یک محلول غلظت یون هیدرونیوم 10^{-4} برابر غلظت یون هیدروکسید است. اختلاف pH این محلول با محلولی که در آن غلظت یون‌های هیدروکسید و هیدرونیوم با هم برابر است (در دمای 25°C)، کدام است؟ (۴) ۱/۲ (۳) ۰/۷ (۲) ۶/۳ (۱) ۵/۸

۱۹۱۳. در محلول اسید HA، غلظت مولار یون هیدروکسید $10^{-9} \times 4/5 \times 10^{-4}$ و در محلول باز BOH مولاریته یون هیدرونیوم $10^{-10} \times 2 \times 10^{-4}$ است. در دمای اتاق، نسبت غلظت مولار یون هیدرونیوم در محلول اسید HA به غلظت مولار یون هیدروکسید در محلول باز BOH به تقریب کدام است؟

(۴) 4×10^{-2} (۳) $2 \times 2 \times 10^{-2}$ (۲) $4/4 \times 10^{-2}$ (۱) $2 \times 2 \times 10^{-1}$

۱۹۱۴. رنگ گل ادریسی به میزان اسیدی بودن خاک بستگی دارد. با توجه به جدول مقابل، به تقریب اختلاف pH این دو نوع خاک و اختلاف طول موج A و B (برحسب نانومتر) به تقریب کدام‌اند؟

(۲) ۲۲۲ ، ۱/۱

(۳) ۲۴۶ ، ۱/۱

(۱) ۲۲۲ ، ۳/۷

(۳) ۲۴۶ ، ۳/۷

۱۹۱۵. در ۴۰۰ میلی‌لیتر از محلول یک باز یک ظرفیتی، مقدار $2/04 \times 10^{-5}$ گرم یون هیدروکسید (در دمای اتاق) وجود دارد. pH محلول این باز چقدر است؟ ($\text{O} = 16, \text{H} = 1 : \text{g.mol}^{-1}$)

(۴) ۱۰/۵

(۳) ۸/۵

(۲) ۳/۵

(۱) ۵/۵

رنگ گل ادریسی	$[\text{H}^+]$
A	4×10^{-9}
B	2×10^{-5}

سکانس دوم مسائل: محاسبه pH محلول اسیدها و بازهای قوی

● سئاریوی سکانس دوم مسائل:

تو این دسته مسائل، قراره pH محلول یک اسید یا باز قوی محاسبه بشه. جالب که از اینجا کمیت مولاریته اسید یا باز هم وارد مسئله می شه و اصطلاحاً فومنایی می کنه. این دسته مسائل پژوه مسائل نه پندان سفت محسوب می شن، پون یه ویژگی بزرگ اسیدها و بازهای قوی درجه یونش (α) (۱) در آن هاست که فیلی به مل آسون مسئله کمک می کنه ... امیدوارم از مسائل این قسمت لذت ببرید.

۱۹۱۵. اگر در 100 میلی لیتر محلول سدیم هیدروکسید، 80 میلی گرم از آن وجود داشته باشد، غلظت این محلول چند مولار و pH آن کدام است؟ (Na = 23 ، O = 16 ، H = 1 : g.mol $^{-1}$) (فراز از کشوار، ریاضی - ۸۵)

$$12/6 - ۰/۰۴ \quad 11/6 - ۰/۰۰۰۴ \quad 12/۳ - ۰/۰۲ \quad ۱۳ - ۰/۱$$

۱۹۱۶. pH محلولی از سدیم هیدروکسید که در هر 25 میلی لیتر آن یک میلی گرم از این ماده وجود دارد، کدام است؟ (H = 1 ، O = 16 ، Na = 23 : g.mol $^{-1}$) (سراسری ریاضی - ۸۴)

$$12/۴ \quad 11/۳ \quad 10/۲ \quad ۹/۱$$

۱۹۱۷. مولاریته و pH محلولی از پتاسیم هیدروکسید که در هر 25 میلی لیتر آن 14 ٪ گرم از این ماده به صورت حل شده وجود دارد، به ترتیب کدام‌اند؟ (عددها از راست به چپ بخوانید). (K = 39 : g.mol $^{-1}$) (H = 1 ، O = 16 ، Na = 23 : g.mol $^{-1}$) (فراز از کشوار تمربی - ۸۷، با اندکی تغییر)

$$12/۳ - ۱۰^{-۲} \quad 11/7 - ۱۰^{-۳} \quad 12/۲ - ۱۰^{-۲} \quad ۱۱/۳ - ۱۰^{-۳}$$

● لطفاً کمی دقت ...

۱۹۱۸. در محلولی از هیدروکلریک اسید، غلظت یون هیدرونیوم 2×10^{-2} مول بر لیتر است. اگر حجم این محلول $2/5$ لیتر و دما 25°C باشد، pH محلول این اسید چقدر است؟

$$1/7/4 \quad 2/0/5 \quad 0/7/2 \quad 2/1/1$$

۱۹۱۹. اگر pH محلول x مولار هیدروبرمیک اسید a و pH محلول x مولار پتاسیم هیدروکسید b باشد، a - b - کدام است؟ (H = 1 ، Cl = $35/5$: g.mol $^{-1}$)

$$12/8/4 \quad 14 - 2x/3 \quad 12/2 \quad 14/1$$

۱۹۲۰. در 15 میلی لیتر محلول هیدروکلریک اسید با $1/7$ pH = pH ، به تقریب چند گرم از این اسید وجود دارد؟ (H = 1 ، Cl = $35/5$: g.mol $^{-1}$)

$$0/0/1/4 \quad 0/1/3 \quad 0/2/2 \quad 0/0/2/1$$

۱۹۲۱. در دمای اتاق، pH محلول حاصل از انحلال $5/12$ گرم هیدروژنیدید در 200 میلی لیتر آب، چقدر است؟ (H = 1 ، I = 127 : g.mol $^{-1}$)

$$1/2/4 \quad 1/4/3 \quad 0/7/2 \quad 0/6/1$$

۱۹۲۲. در محلولی از باریم هیدروکسید، غلظت یون هیدروکسید 3×10^{-3} مول بر لیتر است. به ترتیب، مولاریته و pH این محلول کدام‌اند؟ (۱) $11/4$ ، $4/8 \times 10^{-3}$ (۲) $2/6$ ، $1/2 \times 10^{-3}$ (۳) $11/4$ ، $1/2 \times 10^{-3}$ (۴) $11/4$ ، $4/8 \times 10^{-3}$

۱۹۲۳. از انحلال فلز A (فلز قلایابی خاکی) در آب، یک محلول اسیدی یا بازی قوی به دست می آید. اگر غلظت محلول حاصل $0/0/3$ مول بر لیتر باشد، pH محلول کدام است؟

$$1/5/2 \quad 1/2/1$$

۱۹۲۴. با توجه به شکل مقابل، مقداری پتاسیم هیدروکسید و نیتریک اسید به 200 لیتر آب، در دمای اتاق، افزوده شده است. به ترتیب x و y (برحسب گرم) کدام‌اند؟ (H = 1 , N = 14 , O = 16 , K = 39 : g.mol $^{-1}$) (تمرين‌های دوره‌اي، صفحه ۳۵ کتاب درس)

$$0/25/2, 11/2 \quad 0/63$$

$$0/12/6, 11/2 \quad 0/63$$

۱۹۲۵. یک نوع ماهی می تواند در pH بین 6 تا 8 زنده بماند. اگر حجم آب آکواریوم نگهداری این ماهی، L بوده و در حالت خنثی باشد، افزودن کدام مورد، سبب مرگ ماهی می شود؟

(۱) 4 لیتر محلول 6×10^{-6} مولار پتاسیم هیدروکسید

(۲) 100 میلی لیتر محلول $0/0/1$ مولار سدیم هیدروکسید

(۳) 100 میلی لیتر محلول 10^{-4} مولار باریم هیدروکسید

(۴) 100 میلی لیتر محلول 10^{-4} مولار هیدروکلریک اسید

۱۹۲۶. اگر در محلولی از باریم هیدروکسید، مجموع غلظت یون‌های موجود $0/24$ مول بر لیتر باشد، pH محلول کدام است؟ (۱) $12/9/2$ (۲) $13/4/2$

۱۹۲۷. در دمای اتاق و در شرایط STP، 56000 میلی لیتر گاز هیدروژن کلرید را به 3500 میلی لیتر آب وارد می کنیم. اگر از تغییر حجم آب در اثر ورود گاز صرف نظر شود، میزان تغییرات pH چقدر است؟ ($\log 2 = 0/3$ ، $\log 5 = 0/7$ ، $\log 7 = 0/85$) (۱) $0/15$ (۲) $0/85$

۱۹۲۸. ۴۴/۸ میلی‌لیتر (g) HCl(g) در شرایط STP در نیم‌لیتر آب مقطور به طور کامل حل شده است. pH تقریبی محلول به دست آمده کدام و در این محلول، غلظت مولار یون هیدرونیوم چند برابر غلظت مولار یون هیدروکسید است؟ (log ۴ ≈ ۰/۶)

$$(سراسری تمدنی-۹۸) \quad ۱/۶ \times ۱۰^۹, ۲/۴ (۴) \quad ۱/۵ \times ۱۰^۹, ۲/۴ (۳) \quad ۱/۶ \times ۱۰^۹, ۲/۶ (۲) \quad ۱/۵ \times ۱۰^۹, ۲/۶ (۱)$$

۱۹۲۹. کلسیم هیدروکسید یک باز قوی محسوب می‌شود. در ۲۵۰ میلی‌لیتر از محلول این باز با $\text{H} = ۱۳$, $\text{Ca} = ۴۰$, $\text{O} = ۱۶$, $\text{C} = ۱۲$, $\text{H} = ۱ : \text{g.mol}^{-۱}$ وجود دارد؟ (Ca = ۴۰, O = ۱۶, C = ۱۲, H = ۱ : g.mol⁻¹)

$$۰/۸۴ (۴) \quad ۰/۶۳ (۳) \quad ۰/۲۱ (۲) \quad ۰/۴۲ (۱)$$

۱۹۳۰. ۱۴ گرم پتاسیم هیدروکسید جامد با درصد خلوص P را در مقداری آب مقطور حل می‌کنیم و حجم محلول حاصل را به نیم لیتر می‌رسانیم. اگر pH محلول نهایی $۱۲/۵$ باشد، درصد خلوص این نمونه (P) کدام است؟ (K = ۳۹, O = ۱۶, H = ۱ : g.mol⁻¹)

$$۱۲ (۴) \quad ۶ (۳) \quad ۲۵ (۲) \quad ۱۴ (۱)$$

۱۹۳۱. x گرم سدیم هیدروکسید جامد و ۱۲۵ میلی‌لیتر محلولی از همین ماده با غلظت $۱/۴$ مول بر لیتر را به ۳۷۵ میلی‌لیتر آب اضافه می‌کنیم. اگر pH محلول نهایی $۱۳/۶$ باشد، x کدام است؟ (Na = ۲۳, O = ۱۶, H = ۱ : g.mol⁻¹)

$$۵/۴ (۴) \quad ۶ (۳) \quad ۴ (۲) \quad ۱۰ (۱)$$

۱۹۳۲. A فلزی اصلی است که در زیرالایه آخر خود با عدد کواترومی = ۱، دو الکترون دارد. اگر بدانید که محلول این فلز در آب باز قوی محسوب می‌شود و در دمای ۰°C در آن غلظت یون هیدروکسید $۱۰^{۷/۴}$ برابر غلظت یون هیدرونیوم است، به ترتیب (از راست به چپ) pH و مولاریتۀ محلول این باز کدام‌اند؟

$$۲/۵ \times ۱۰^{-۴}, ۱۰/۷ (۴) \quad ۵ \times ۱۰^{-۴}, ۱۰/۳ (۳) \quad ۵ \times ۱۰^{-۴}, ۱۰/۷ (۲) \quad ۰/۰۱, ۱۰/۳ (۱)$$

۱۹۳۳. ۱۲ گرم سدیم هیدروکسید جامد را در ۵ میلی‌لیتر آب حل می‌کنیم. اگر اختلاف pH محلول حاصل با محلولی از نیتریک اسید که در هر ۱۰۰ میلی‌لیتر از آن $۱/۸۹$ گرم از این ماده وجود دارد، برابر $۱۳/۲$ باشد، V (بر حسب میلی‌لیتر) کدام است؟ (H = ۱, N = ۱۴, O = ۱۶ : g.mol⁻¹)

$$۶۰۰ (۴) \quad ۴۰۰ (۳) \quad ۲۰۰ (۲) \quad ۲۰۰۰ (۱)$$

۱۹۳۴. در دمای اتاق و در شرایط STP, $۱/۱۲$ لیتر گاز $\text{N}_۷\text{O}_۵$ را در دو لیتر آب حل می‌کنیم. pH محلول نیتریک اسید حاصل کدام است؟

$$۱/۷ (۴) \quad ۲ (۳) \quad ۱/۳ (۲) \quad ۱ (۱)$$

۱۹۳۵. در دمای اتاق، A گرم سدیم اکسید را در دو لیتر آب حل می‌کنیم. اگر در محلول نهایی غلظت یون هیدرونیوم $۱۰^{-۱۱} \times ۲ \times ۱۰^{-۲}$ مول بر لیتر باشد، A چند گرم است؟ (Na = ۲۳, O = ۱۶ : g.mol⁻¹)

$$۱/۵۵ \times ۱۰^{-۲} (۴) \quad ۶۲ \times ۱۰^{-۳} (۳) \quad ۱۰^{-۳} (۲) \quad ۳۱ \times ۱۰^{-۳} (۱)$$

۱۹۳۶. x گرم $\text{N}_۵\text{O}_۵$ را در نیم لیتر آب حل می‌کنیم. اگر pH محلول حاصل برابر $۲/۴$ باشد، x چند گرم است؟ (N = ۱۴, O = ۱۶ : g.mol⁻¹)

$$۰/۲۷ (۴) \quad ۰/۵۴ (۳) \quad ۰/۱۰۸ (۲) \quad ۰/۲۱۶ (۱)$$

سکانس سوم مسائل: محاسبه pH محلول اسیدها و بازهای ضعیف

○ ستاریوی سکانس سوم مسائل:

وقتی اسید و باز ضعیف باشند، قطبی نسبت به انواع قوی آن‌ها کمی متفاوت است. در مسائل این قسمت باید موازن α باشید!! چون برای اسیدها و بازهای ضعیف $\alpha \neq ۱$ است. یعنی علاوه بر غلظت مولار اسید یا باز باید به α هم توجه ویژه‌ای داشته باشید. فهر فوش هم این است که هنوز ثابت تفکیک اسید و باز (K_b و K_a) وارد مسائل نشده‌اند!! (مالشو بیرید!

۱۹۳۷. محلولی از استیک اسید با غلظت $۰/۵$ مول بر لیتر را در نظر بگیرید. اگر درصد تفکیک یونی این اسید در دمای آزمایش ۴ درصد باشد، pH محلول کدام است؟

$$۲/۳ (۴) \quad ۱/۵ (۳) \quad ۱/۷ (۲) \quad ۲ (۱)$$

۱۹۳۸. pH $۰/۵\text{mol.L}^{-۱}$ استیک اسید که درصد تفکیک یونی آن $۰/۲\%$ است، چند برابر pH محلول $۱/۴\text{mol.L}^{-۱}$ هیدروکلریک اسید است؟ (فازی از کشتو، ریاضی ۸۸)

$$۷/۵ (۴) \quad ۶/۵ (۳) \quad ۵ (۲) \quad ۴ (۱)$$

۱۹۳۹. pH $۱۰^{-۴}\text{mol.L}^{-۱}$ هیدروکلریک اسید، چند برابر pH محلولی از یک اسید ضعیف HA با غلظت $۰/۰۰۵\text{mol.L}^{-۱}$ و درصد یونش $۰/۲\%$ درصد است؟ (سراسری تمدنی-۸۹)

$$۰/۷۴ (۴) \quad ۱/۲۵ (۳) \quad ۰/۸۵ (۲) \quad ۲/۱۵ (۱)$$

۱۹۴۰. هر یک از شکل‌های مقابل، ۵۰۰ میلی‌لیتر از محلول آبی یک حل شونده را نشان می‌دهد. اگر هر ذره را $۰/۰۰۱$ مول در نظر بگیرید، چند مورد از عبارت‌های زیر درست است؟

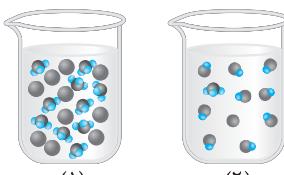
آ) هر دو حل شونده، اسید آربیوس محسوب می‌شوند. (تمرين‌های دوره‌ای، صفحه ۳۵ کتاب دسی)

ب) محلول ظرف‌های (۱) و (۲) را می‌توان به ترتیب به هیدروکلریک اسید و هیدروژن فلاؤرید نسبت داد.

پ) محلول ظرف (۲) به اندازه یک واحد کوچک‌تر از pH محلول ظرف (۱) است.

ت) درصد یونش محلول (۲)، $۰/۱$ برابر درصد یونش محلول ظرف (۱) است.

$$۳ (۳) \quad ۲ (۲) \quad ۱ (۱)$$

۴ (۴)

- ۱۹۴۱.** ۳ گرم استیک اسید را در مقداری آب حل می‌کنیم و با افزودن مجدد آب حجم محلول حاصل را به 250 mL برسانیم. اگر pH محلول حاصل $2/5$ باشد، درصد تفکیک یونی این اسید در دمای آزمایش چقدر است؟ ($\text{H} = 1, \text{C} = 12, \text{O} = 16: \text{g.mol}^{-1}$)
- (۱) ۱۵
(۲) ۱۵
(۳) ۱۵
(۴) ۱۵
۱/۵
- ۱۹۴۲.** اگر pH محلول از اسید ضعیف HA با درصد یونش 7% برابر با pH محلول از اسید ضعیف HB با درصد یونش $11/4\%$ باشد، غلظت مولی محلول اسید HB ، چند برابر غلظت مولی محلول اسید HA است؟ (فراخ از کشنور، تجربی ۸۹)
- (۱) ۱/۵
(۲) ۱/۵
(۳) ۱/۵
(۴) ۱/۵
- ۱۹۴۳.** HX و HY دو اسید ضعیف هستند. اگر 12 g از HX و 8 g از HY جداگانه در یک لیتر آب حل شوند، pH این دو محلول برابر خواهد شد. چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟ (۱) $1\text{ mol HX} = 150\text{ g}$ (۲) $1\text{ mol HY} = 50\text{ g}$ (۳) تمرین‌های دوره‌ای، صفحه ۳۵ کتاب درسی (۴) مقایسه غلظت این دو اسید نشان می‌دهد که اسید HX قوی‌تر از اسید HY است.
- (۱) اگر درجه یونش اسید HX برابر $1/2\%$ باشد، درصد یونش HY برابر 10% درصد خواهد بود.
(۲) مولاریته اسید HY دو برابر اسید HX است، بنابراین نسبت درجه تفکیک اسید HY به اسید HX برابر ۲ است.
(۳) HX و HY را می‌توان دو هیدروژن هالید (اسید دوتایی یک هالوژن و هیدروژن) در نظر گرفت.
- (۱) ۱/۵
(۲) ۱/۵
(۳) ۱/۵
(۴) ۱/۵
- ۱۹۴۴.** HX و HY به ترتیب اسید قوی و ضعیف ($\alpha = 0.2$) هستند. اگر 10 g مول از هر یک، در دو ظرف دارای 100 mL آب مقطر حل شوند، نسبت pH محلول HY به HX ، به تقریب کدام است؟ (از تغییر حجم چشم‌بوشی شود، $\log 2 = 0.3$) (فراخ از کشنور، ریاضی ۹۸)
- (۱) ۲/۷
(۲) ۲/۷
(۳) ۲/۷
(۴) ۳/۷
- ۱۹۴۵.** اگر pH محلول اسید ضعیف HA که در هر میلی‌لیتر آن $10^{-7}\times 2/5\text{ mol}$ از آن وجود دارد، برابر ۵ باشد، درصد تفکیک یونی آن در شرایط آزمایش کدام است؟ (سراسری ریاضی - ۹۵)
- (۱) ۰/۴
(۲) ۰/۴
(۳) ۰/۴
(۴) ۰/۴
- ۱۹۴۶.** pH محلول $1/6$ مولار اسید HA ، 6 برابر pH محلول $1/4$ مولار هیدروکلریک اسید است. درصد تفکیک یونی اسید HA به تقریب چند برابر درصد تفکیک یونی محلول از آمونیاک با غلظت $1/8\text{ mol}$ بر لیتر و $\text{pH} = 11/8$ است؟
- (۱) ۰/۳۳
(۲) ۰/۳۳
(۳) ۰/۳۳
(۴) ۰/۳۳
- ۱۹۴۷.** با توجه به داده‌های جدول زیر که مربوط به اسیدهای ضعیف HA و HB است، مقدار x چند برابر b است؟ (فراخ از کشنور، ریاضی ۹۱)
اسید ضعیف	pH	درصد تفکیک	مولاریته
HA	a	$7/2$	b
HB	a + 1	$1/8$	x
- (۱) ۰/۳
(۲) ۰/۶
(۳) ۰/۴
(۴) ۰/۵
- ۱۹۴۸.** ۶ گرم آمونیاک را در ۲ لیتر آب حل می‌کنیم. اگر درجه تفکیک یونی آمونیاک در دمای 25°C برابر $25/8\%$ باشد، مولاریته یون هیدروکسید در این محلول چند برابر مولاریته یون هیدروکسید در آب خالص است؟ ($\text{N} = 14, \text{H} = 1: \text{g.mol}^{-1}$)
- (۱) ۱۶×۱۰^{-۴}
(۲) ۱۶×۱۰^{-۴}
(۳) ۱۶×۱۰^{-۴}
(۴) ۱۶×۱۰^{-۴}
- ۱۹۴۹.** محلول $1/8$ مولار اسید HA با درصد تفکیک یونی $2/5$ را در نظر بگیرید. اگر در همان دما، مولاریته اسید HB نصف مولاریته HA و درجه تفکیک یونی آن $1/2$ برابر HA باشد، اختلاف pH این دو اسید چقدر است؟
- (۱) صفر
(۲) ۰/۲
(۳) ۰/۱
(۴) ۱
- ۱۹۵۰.** در هر 100 mL محلول باز BOH ، 3 g از آن وجود دارد. اگر درجه یونش این باز در دمای آزمایش $1/16\%$ باشد، pH محلول کدام است؟ ($\text{BOH} = 150\text{ g.mol}^{-1}$)
- (۱) ۱۲/۴
(۲) ۱۱/۵
(۳) ۱۲/۵
(۴) ۱۱/۴
- ۱۹۵۱.** در 200 mL لیتر محلول هیدروسیانیک اسید با $\text{pH} = 5/7$ و درصد یونش $2/5$ درصد، چند گرم از این اسید وجود دارد؟ ($\text{H} = 1, \text{C} = 12, \text{N} = 14: \text{g.mol}^{-1}$)
- (۱) ۰/۳۷۶
(۲) ۳/۷۶
(۳) ۹/۶×۱۰^{-۴}
(۴) ۸×۱۰^{-۵}
- ۱۹۵۲.** در دمای 25°C ، نسبت pH آب خالص به pH محلول از نیترواسید برابر با $1/75$ است. اگر در دمای آزمایش درصد تفکیک یونی این اسید $2/5$ باشد، در 10 L لیتر از محلول این اسید چند گرم از آن وجود دارد؟ ($\text{H} = 1, \text{N} = 14, \text{O} = 16: \text{g.mol}^{-1}$)
- (۱) ۰/۱۸۸
(۲) ۱/۸۸
(۳) ۳/۷۶
(۴) ۰/۳۷۶
- ۱۹۵۳.** ۱۱/۵ گرم فورمیک اسید را در 125 mL لیتر آب مقطر حل می‌کنیم. اگر غلظت آئیون فورمات (متانوات) موجود در محلول حاصل برابر با $۰/۰۲$ مول بر لیتر باشد، درجه تفکیک یونی این اسید در دمای آزمایش چقدر است؟ ($\text{H} = 1, \text{C} = 12, \text{O} = 16: \text{g.mol}^{-1}$)
- (۱) ۰/۱
(۲) ۰/۲
(۳) ۰/۰۵
(۴) ۰/۰۱

۱۹۵۴. اگر در محلول 10^{-3} مولار یک اسید ضعیف، غلظت یون هیدرونیوم برابر 10^{-4} مول بر لیتر باشد، درصد یونش اسید و pH محلول، به تقریب کدام است؟ ($\log 4 \approx 0.6$)

(۴) ۲/۶ ، ۴

(۳) ۲/۴ ، ۴

(۲) ۲/۶ ، ۱/۲

(۱) ۲/۴ ، ۱/۲

۱۹۵۵. pH محلول حاصل از اتحال $5/4$ گرم دی‌نیتروژن پنتا اکسید در نیم لیتر آب را A در نظر بگیرید. با حل شدن $5/1$ گرم آمونیاک در همان مقدار آب نیز محلولی به دست می‌آید که pH آن ۱۱ واحد با A اختلاف دارد. درصد تفکیک یونی محلول آمونیاک در دمای آزمایش به تقریب کدام است؟ ($H = 1$ ، $N = 14$ ، $O = 16$: g.mol $^{-1}$)

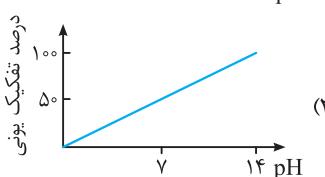
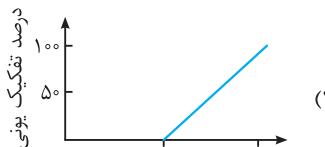
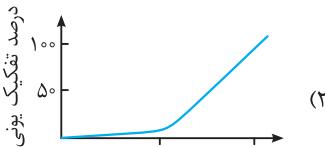
(۴) ۰/۸۳

(۳) ۸/۳

(۲) ۳/۳

(۱) ۰/۳۳

۱۹۵۶. نمودار وابستگی pH محلول یک مولار باز BOH نسبت به درصد تفکیک آن، به کدام صورت است؟

۱۹۵۷. pH محلول اسید HA به اندازه دو واحد نسبت به pH اسید HB به هفت نزدیک‌تر است و بین آن‌ها رابطه $\frac{\alpha_{HA}}{\alpha_{HB}} = 5$ برقرار است. نسبت مولاریتۀ اسید HB به مولاریتۀ اسید HA کدام است؟

(۴) ۱۰۰

(۳) ۵۰

(۲) ۲۰

(۱) ۵۰۰

۱۹۵۸. در دمای اتاق اختلاف درجه تفکیک یونی اسید HA با محلول M مولار هیدروکلریک اسید برابر $7/5$ است. اگر نسبت غلظت یون هیدرونیوم محلول HA به غلظت یون هیدرونیوم آب خالص در دمای آزمایش برابر با $5/000$ و اختلاف pH این اسید با محلول M مولار هیدروکلریک اسید ۳ باشد، M کدام است؟

(۴) ۰/۷

(۳) ۰/۵

(۲) ۰/۳

(۱) ۳/۳

سکانس چهارم مسائل: افزودن یک ماده اسیدی یا بازی به آب خالص

۱۹۵۹. سکانس چهارم مسائل:

این تیپ مسئله‌ها بسیار ساده ولی در عین حال در کثیر‌های بسیار پر طرفدار هستند. در این مسئله‌ها یک ظرف آب مقطور (با هم مبهم) را در نظر بگیرید. قطعاً می‌دانید که در دمای اتاق pH آب فالفن برابر ۷ است. با افزودن ماده اسیدی یا بازی به این آب، محلول اسیدی یا بازی پدید می‌آید. به عبارت دیگر با افزایش این مواد، pH از ۷ فاصله می‌گیرد. نکته مهم این است که غلظت H^+ یا OH^- در محلول هدیر، همگنی به ماده اسیدی یا بازی نسبت داده می‌شود، یعنی از $[H^+]$ یا $[OH^-]$ آب صرف نظر می‌کنیم. امیدواریم از تست‌های این سکانس لذت ببرید.

۱۹۶۰. در دمای $25^\circ C$ ، چند مول هیدروکلریک اسید را به نیم لیتر آب خالص اضافه کنیم تا pH محلول حاصل ۱ باشد؟

(۴) ۰/۰۵

(۳) ۰/۵

(۲) ۱/۰۲

(۱) ۰/۲

۱۹۶۱. چند گرم سدیم هیدروکسید جامد به 10^{-3} میلی‌لیتر محلول 10^{-3} مولار هیدروکلریک اسید به یک لیتر آب خالص (در دمای اتاق) اضافه کنیم تا pH آن $1/8$ برابر شود؟ ($Na = 23$ ، $O = 16$ ، $H = 1$: g.mol $^{-1}$)

(۴) ۲۴

(۳) ۱۶

(۲) ۱/۶

(۱) ۴

۱۹۶۲. با افزودن یک میلی‌لیتر محلول 10^{-3} مولار هیدروکلریک اسید به یک لیتر آب خالص، غلظت تقریبی محلول به دست آمده با یکای ppm کدام است؟ ($HCl = 36/5$ g.mol $^{-1}$ ، $d_{\text{محلول}} = 1$ g.mL $^{-1}$)

(۴) ۷۳۰۰

(۳) ۳۶۵

(۲) ۷۳۰

(۱) ۳۶۵۰

۱۹۶۳. در دمای $25^\circ C$ ، به ۹۹۶ میلی‌لیتر آب خالص، 4 میلی‌لیتر محلول 10^{-3} مول بر لیتر نیتریک اسید اضافه می‌کنیم. میزان تغییرات pH، ضمن این افزایش محلول به آب، کدام است؟

(۴) ۳/۹

(۳) ۳/۶

(۲) ۳/۴

(۱) ۳/۱

۱۹۶۳. این بار یک اسید ضعیف به آب اضافه شده ...

۱۹۶۴. با افزودن یک گرم هیدروژن فلورید به یک لیتر آب خالص، pH محلول به $\frac{2}{3}$ می‌رسد. درصد تفکیک یونی این اسید چقدر است؟ ($H = 1$, $F = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

(۱) ۴

(۲) ۵۰

(۳) ۱۰

۱۹۶۵. به تقریب چند گرم از باز ضعیف (s) BOH با جرم مولی ۸۰ گرم بر مول با درصد تفکیک ۲٪ به L آب اضافه شود تا محلولی (*سراسری ریاضی-۹۳*) با $pH = 11$ بدست آید؟

(۱) ۸

(۲) ۴

(۳) ۲

(۴) ۱

۱۹۶۶. با افزودن x گرم باریم اکسید با درصد خلوص ۸۰ به دو لیتر آب مقطر، pH آب دو برابر می‌شود. x کدام است؟ ($Ba = 137$, $O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

(۱) ۲۴۴/۸

(۲) ۳۸۲/۵

(۳) ۱۹۱/۲۵

(۴) ۱۲۲/۴

۱۹۶۷. چند گرم سدیم اکسید با درصد خلوص ۳۱ درصد را به یک لیتر آب خالص (در دمای $25^\circ C$) اضافه کنیم تا pH محلول حاصل به ۱۲/۶ برسد؟ ($Na = 23$, $O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

(۱) ۱/۹۸

(۲) ۴

(۳) ۳/۱

(۴) ۳۸/۴۴

۱۹۶۸. در شرایط STP، V میلی لیتر گاز هیدروژن کلرید را به ۳۰۰ میلی لیتر آب خالص اضافه می‌کنیم. اگر ضمن این افزایش، pH آب ۵/۵ واحد تغییر کند، V کدام است؟ (از افزایش حجم محلول در اثر افزودن گاز صرف نظر کنید).

(۱) ۱۳۴۴

(۲) ۱۳۴/۴

(۳) ۲۰/۱۶

(۴) ۲۰۱۶

۱۹۶۹. غلظت گوگرد در یک نمونه گازوییل برابر $6400 ppm$ است. با فرض سوختن کامل گوگرد در موتور و تبدیل گاز حاصل به سولفوریک اسید در آب، اسید حاصل از سوختن یک کیلوگرم از این سوخت می‌تواند pH آب خالص یک مخزن ۱۰۰۰ لیتری را به تقریب چند واحد کاهش دهد؟ (در شرایط آزمایش، تعداد مول بون H^+ (aq) حاصل از یونش هر مول سولفوریک اسید را ۲ مول در نظر بگیرید). (*سراسری ریاضی-۹۶*)

(۱) ۴

(۲) ۳

(۳) ۴/۲

(۴) ۳/۶

۱۹۷۰. همیشه استثناء و بعور داره ...

۱۹۷۱. مقدار $7/3 \times 10^{-6}$ گرم هیدروژن کلرید را در یک لیتر آب خالص حل می‌کنیم. pH محلول حاصل کدام است؟ ($HCl = 36/5 g \cdot mol^{-1}$)

(۱) ۶/۱۵

(۲) ۷

(۳) ۶/۷

(۴) ۶/۵

سکانس پنجم مسائل: رقیق کردن (افزودن آب) به محلول یک اسید یا باز

۱۹۷۲. سنا ریوی سکانس پنجم مسائل:

میگن نیست! ... هتماً می‌پرسید چی نیست؟

منظور این عزیزان تست‌های همین قسمت است ولی باور کنید که قبلًا بوده و در ضمن یادگیری آن‌ها سوم مهمی در فهم بهتر مسائل اسید و باز دارد. داستان این قسمت از مسائل اسید و باز این است که قراره آب بینیدم به اسیدها و بازها! یعنی چی؟ یعنی این‌که بر عکس سنا ریوی قسمت پهار، این بار به یک محلول اسیدی یا بازی (اونم قوی) آب اضافه می‌کنیم. واضح است که در این هالت غلظت محلول در اثر افزایش مهم، کاهش یافته ولی تعداد مول ماده هل شونزه ثابت می‌ماند و ...

۱۹۷۳. اگر حجم یک نمونه محلول HCl با غلظت $1 mol \cdot L^{-1}$ با افزودن آب مقطر به آن، دو برابر شود، pH آن ..... . (*فایل از کشنور، ریاضی ۸۷*)

(۱) نصف می‌شود.

(۲) دو برابر می‌شود.

(۳) واحد افزایش می‌یابد.

۱۹۷۴. به 10 میلی لیتر محلول $1 / ۰$ مولار هیدرولکلریک اسید، مقداری آب اضافه می‌کنیم تا pH آن 3 برابر شود. حجم آب اضافه شده چند میلی لیتر است؟

(۱) ۳۰۰

(۲) ۹۹۰

(۳) ۹۰۰

(۴) ۱۰۰۰

۱۹۷۵. 10 میلی لیتر محلول هیدروبرمیک اسید با غلظت $1 / ۰$ مول بر لیتر در اختیار داریم. برای این‌که pH این محلول 2 واحد افزایش یابد، باید چند میلی لیتر آب به آن افزود؟

(۱) ۱۱۸۸۰

(۲) ۱۲۰۰۰

(۳) ۱۸۸۰

(۴) ۱۹۸۰

۱۹۷۳. برای این‌که pH هر میلی‌لیتر محلول H_2O مول بر لیتر سدیم هیدروکسید به $12/4$ برسد، به ترتیب (از راست به چپ) چند میلی‌لیتر آب باید به محلول اولیه افزود و حجم محلول چند برابر شده است؟

- (۱) ۲۰ - ۹ (۴) ۲۰۰ - ۹ (۴) ۳۰ - ۹۹ (۳) ۳۰ - ۲۹ (۲) ۲۰ - ۹ (۱)

۱۹۷۴. pH محلول نیم مولار سدیم هیدروکسید را با افزودن آب مقطر به اندازه $7/0$ تغییر می‌دهیم. حجم محلول چند برابر شده است؟

- (۱) ۲ (۲) ۵ (۳) ۱۰ (۴) ۲۰

۱۹۷۵. اگر به حجم معینی از محلول $2/0$ مولار سدیم هیدروکسید، همان حجم آب مقطر اضافه شود، pH آن از ..... به ..... می‌رسد که (سراسری ریاضی-۸۹)

- (۱) ۰/۱ - ۱۳/۷ (۲) ۰/۰۱ - ۱۲/۷ - ۱۲/۷ (۳) ۰/۰۱ - ۱۳/۳ - ۱۳/۳ (۴) ۰/۱ - ۱۳/۷ (۱)

۱۹۷۶. به $7/0$ میلی‌لیتر محلول $4/0$ مول بر لیتر سدیم هیدروکسید 1330 میلی‌لیتر آب افزوده‌ایم. pH محلول رقیق کدام است؟

- (۱) ۱۲/۶ (۲) ۱۲/۹ (۳) ۱۲/۳ (۴) ۱۲/۶

۱۹۷۷. 600 میلی‌لیتر محلول نیم مولار هیدروویدیک اسید در اختیار داریم. برای این‌که pH این محلول چهار برابر شود، باید چند لیتر آب مقطر به محلول اضافه کنیم؟

- (۱) ۴/۲ (۲) ۴۲ (۳) ۵/۴ (۴) ۴/۸

۱۹۷۸. برای این‌که غلظت محلول 1 مولار نیتریک اسید را به اندازه $9/0$ درصد کاهش دهیم، باید به V میلی‌لیتر محلول غلیظ این ماده، میلی‌لیتر (بر حسب V) آب مقطر اضافه کنیم تا حجم آن به ..... برسد.

- (۱) ۲V, ۷V (۲) ۵V, ۹V (۳) ۱۰V, ۹V (۴) ۸V, ۷V

۱۹۷۹. در اثر رقیق کردن محلول پتاسیم هیدروکسید، $[\text{OH}^-]$ در این محلول به 3×10^{-3} مول بر لیتر می‌رسد. اگر حجم آب اضافه شده برای این تغییر pH به محلول، $4/5$ لیتر باشد، کدام گزینه معرف محلول اولیه این واکنش است؟

- (۱) 50 میلی‌لیتر محلول با $\text{pH} = 12/1$ (۲) 5 میلی‌لیتر محلول با $\text{pH} = 12/1$

- (۳) 15 میلی‌لیتر محلول با $\text{pH} = 12/1$ (۴) 150 میلی‌لیتر محلول با $\text{pH} = 12$

سؤال بعدی پالبه ... یه کلم دقت لطفاً

۱۹۸۰. با افزودن x میلی‌لیتر آب مقطر به محلولی از سدیم هیدروکسید در دمای اتاق، نسبت غلظت یون هیدروکسید به هیدرونیوم در آن، از 10^{-1} برابر به $10^{7/4}$ برابر کاهش می‌یابد. اگر حجم محلول غلیظ (اویله) 25 میلی‌لیتر باشد، به ترتیب (از راست به چپ) x و حجم نهایی محلول کدام‌اند؟

- (۱) $5000 - 4975$ (۲) $1250 - 1225$ (۳) $250 - 225$ (۴) $5000 - 4975$

سکانس ششم مسائل: مخلوط کردن دو ماده هم‌جنس (هر دو اسید یا هر دو باز)

ستاریوی سکانس ششم:

نوع اول مخلوط کردن دو ماده را افتراض داریم به مخلوط کردن دو ماده هم‌جنس. مثلاً محلول دو ماده اسیدی (قوی) را با هم مخلوط کنیم. در این حالت علاوه بر هم محلول چدید، تعداد مول H^+ یا OH^- نیز افزایش می‌یابد و قطعاً pH محلول چدید از 7 خاصیت بیش تری می‌گیرد. فلاصله این‌که جالبه! با من همراه باشید!

۱۹۸۱. 2 لیتر محلول 1 mol.L^{-1} هیدروکلریک اسید را با 200 میلی‌لیتر محلول 1 mol.L^{-1} آن مخلوط می‌کنیم، pH محلول به دست آمده، چقدر است؟ ($\log 6 = 0/8$)

- (۱) ۱/۲ (۲) ۱/۶ (۳) ۰/۴ (۴) ۰/۶

۱۹۸۲. 250 mL محلول سدیم هیدروکسید با غلظت 1 mol.L^{-1} را با 750 mL $0/3\text{ mol.L}^{-1}$ پتاسیم هیدروکسید مخلوط می‌کنیم. pH محلول حاصل چقدر است؟

- (۱) ۱۱/۶ (۲) ۱۲/۶ (۳) ۱۳/۴ (۴) ۱۳/۷

۱۹۸۳. برای این‌که pH 200 ، 200 میلی‌لیتر محلول 1 mol.L^{-1} لیتیم هیدروکسید به اندازه $5/0$ واحد تغییر کند، چند گرم پتاسیم هیدروکسید جامد باید به این مخلوط اضافه شود؟ ($K = 39$ ، $O = 16$ ، $H = 1: \text{g.mol}^{-1}$)

- (۱) ۱/۱۲ (۲) ۲/۲۴ (۳) ۰/۱۱۲ (۴) ۰/۲۲۴

۱۹۸۴. $21/6$ گرم دی‌نیتروژن پنتاکسید را به نیم لیتر آب مقطر اضافه می‌کنیم. به این محلول 750 میلی‌لیتر محلول هیدروویدیک اسید با غلظت 1 mol.L^{-1} اضافه می‌کنیم. pH محلول حاصل کدام است؟ ($N = 14$ ، $O = 16$: g.mol^{-1})

- (۱) ۰/۲ (۲) ۱/۴ (۳) ۰/۱ (۴) ۰/۶

۱۹۸۵. ۲ لیتر محلول mol.L^{-1} کلسیم هیدروکسید را با 500 mL پتاسیم هیدروکسید مخلوط می‌کنیم. اگر به مخلوط حاصل، 10 g سدیم هیدروکسید جامد با خلوص 60% درصد بیفزاییم، pH محلول نهایی کدام است؟ ($\text{NaOH} = 40 \text{ g.mol}^{-1}$)
 (۱) $13/7/4$ (۲) $13/5/3$ (۳) $13/3/2$ (۴) $13/2/1$
۱۹۸۶. در 100 g سدیم هیدروکسید با چگالی 1.25 g.mL^{-1} ، 16 g کرم از این ماده وجود دارد. اگر به این محلول 28 g پتاسیم هیدروکسید خالص اضافه کنیم، میزان تغییر pH ضمن این افزایش (مخلوط شدن) چقدر است؟ ($K = 39$ ، $O = 16$ ، $H = 1 : \text{g.mol}^{-1}$)
 (۱) $1/5/4$ (۲) $1/4/5$ (۳) $1/1/5$ (۴) $1/3/0$
۱۹۸۷. X گرم سدیم هیدروکسید جامد با درصد خلوص 80% درصد را به 250 mL پتاسیم هیدروکسید اضافه می‌کنیم. اگر pH محلول حاصل $13/5$ باشد، X کدام است؟ (از تغییر حجم در اثر افزوده شدن ماده جامد صرفنظر کنید)
 (۱) $Na = 23$ ، $O = 16$ ، $H = 1 : \text{g.mol}^{-1}$ (۲) $1/2/5$ (۳) $1/2/4$ (۴) $1/2/5$
۱۹۸۸. محلولی از هیدروبرمیک اسید با $\text{pH} = 1/7$ موجود است. اگر در شرایط STP، 5600 mL گاز هیدروژن کلرید را وارد محلول این اسید کنیم و نتیجه، پدید آمدن محلولی با $\text{pH} = 0/7$ باشد، حجم محلول هیدروبرمیک اسید به تقریب و بر حسب میلی لیتر کدام است؟ (از تغییر حجم محلول اسید در اثر ورود گاز صرفنظر کنید).
 (۱) 2720 (۲) 1400 (۳) 1860 (۴) 2720
۱۹۸۹. 4 g گاز گوگرد تری اکسید (SO_3) را وارد 2 L آب می‌کنیم (معادله واکنش زیر). اگر به محلول حاصل، یک لیتر محلول M مول بر لیتر سولفوریک اسید اضافه کنیم و pH محلول نهایی $1/2$ باشد، M چقدر است؟ (راهنمایی: سولفوریک اسید یک مرحله یونش دارد و طی $\text{SO}_3(\text{g}) + \text{H}_2\text{O}(\text{l}) \rightarrow \text{H}_2\text{SO}_4(\text{aq})$ ($S = 32$ ، $O = 16 : \text{g.mol}^{-1}$)).
 (۱) $0/0/4$ (۲) $0/0/35$ (۳) $0/1$ (۴) $0/5$

سکانس هفتم مسائل: ثابت یونش اسید و باز (K_b ، K_a) و pH

- ◎ سنا روی سکانس هفتم مسائل:
 آقایون و فانم‌های مفترض و لگنوری؛ قسمت عمده مسائل اسیدها و بازها مربوط به این سکانس و البته سکانس بعدی‌ها با یه نگاه کلی هم می‌توانید آمار و مدل (سال لگنور) در این دو قسمت را مشاهده کنید. فلاشه این‌که تمام هوش و هواس‌تون رو جمع کنید که با سبک مهمی از سوالات روبه‌رو هستید.
۱۹۹۰. اگر درصد یونش محلول یک مولار یک اسید ضعیف برابر 1 درصد باشد، K_a آن کدام است؟
 (۱) 10^{-1} (۲) 10^{-2} (۳) 10^{-3} (۴) 10^{-4}
۱۹۹۱. pH محلولی از باز AOH با غلظت $1/8 \text{ mol.L}^{-1}$ و $pK_b = 5/3$ ، چقدر است?
 (۱) $12/7$ (۲) $11/3$ (۳) $12/3$ (۴) $12/3$
۱۹۹۲. مولاریتۀ محلولی از نیترواسید با 3 pH و ثابت یونش اسیدی (K_a) $= 1/6 \times 10^{-5}$ ، به تقریب چقدر است?
 (۱) $1/6 \times 10^{-2}$ (۲) $6/25 \times 10^{-2}$ (۳) $1/25$ (۴) $3/2 \times 10^{-2}$
- ◎ لطفاً اول به سال این تست و تست بعدی توجه کنید ... بعد به پاسخ آن‌ها ...
۱۹۹۳. pH تقریبی محلول $1/1 \text{ mol.L}^{-1}$ اسید ضعیف HA با $K_a = 10^{-5}$ ، کدام است?
 (۱) 4 (۲) 2 (۳) 3 (۴) 5
۱۹۹۴. pH محلول $1/2 \text{ mol.L}^{-1}$ اسید HA که K_a آن برابر $1/1$ می‌باشد، کدام است?
 (۱) $0/7$ (۲) $1/2$ (۳) $1/25$ (۴) $1/7$
۱۹۹۵. در محلول باز AOH با غلظت $10^{-3} \text{ mol.L}^{-1}$ ، نسبت غلظت یون هیدروکسید به یون هیدرونیوم برابر 10^7 است. K_b این باز در دمای اتاق، به تقریب کدام است?
 (۱) $1/28 \times 10^{-4}$ (۲) 3×10^{-4} (۳) $1/44 \times 10^{-4}$ (۴) 9×10^{-5}
۱۹۹۶. درجه یونش دو اسید HA و $\text{A}'\text{HA}$ به ترتیب $2/0$ و $4/0$ است. در شرایط دمایی و غلظتی یکسان، نسبت ثابت یونش اسید $\text{A}'\text{HA}$ به اسید HA کدام است?
 (۱) $0/19$ (۲) $5/33$ (۳) $0/75$ (۴) $1/33$
۱۹۹۷. در محلول $1/5 \text{ mol.L}^{-1}$ اسید HA ، نسبت غلظت مولار یون هیدروکسید به یون هیدرونیوم برابر $10^{-9/4}$ است. در شرایط آزمایش، ثابت یونش اسید HA ، کدام است?
 (۱) 5×10^{-5} (۲) 2×10^{-3} (۳) 5×10^{-4} (۴) 2×10^{-4}
۱۹۹۸. محلولی از کلسیم هیدروکسید با غلظت $1/1 \text{ mol.L}^{-1}$ را در نظر بگیرید. اختلاف pH این محلول با محلولی از اسید HA با غلظت $1/6 \text{ mol.L}^{-1}$ و درصد یونش 2% ، چقدر است?
 (۱) $1/2$ (۲) $13/3/2$ (۳) $11/4$ (۴) $11/1$

۱۹۹۹. اگر در صد یونش باز ضعیف BOH در محلول ۱ مولار آن، برابر ۱٪ باشد، K_a این باز و pH تقریبی این محلول، به ترتیب از راست به چپ، کدام‌اند؟
 (فراجه از کشتو، ریاضی - ۹۴)

(۱) 10^{-4} (۲) 10^{-2} (۳) 10^{-3} (۴) 10^{-4}

۲۰۰۰. مجموع غلظت ذره‌های موجود در محلول 1 mol.L^{-1} اسید HA برابر $10^{-1} \times 10^{-1}$ مول بر لیتر است. ثابت یونش (K_a) و pH این محلول، به ترتیب کدام‌اند؟

(۱) 10^{-3} (۲) 10^{-5} (۳) 10^{-3} (۴) 10^{-5}

۲۰۰۱. اگر مقدار α برای اسید HA برابر ۱٪ باشد، pH محلول چند مولار آن برابر ۳ است و مقدار K_a آن با یکای mol.L^{-1} است؟
 (سراسری ریاضی - ۹۶)

(۱) $1/11 \times 10^{-3}$ (۲) $1/11 \times 10^{-6}$ (۳) 9×10^{-4} (۴) 1×10^{-2}

۲۰۰۲. اگر غلظت یون هیدرونیوم در محلولی از یک نوع اسید (HA) با غلظت ۰٪ مولار در دمای معین، برابر $10^{-4} \times 5$ مول بر لیتر باشد، ثابت تعادل یونش این اسید، به تقریب کدام است؟
 (فراجه از کشتو، تجربی - ۹۸)

(۱) $2/5 \times 10^{-5}$ (۲) 5×10^{-5} (۳) $2/5 \times 10^{-6}$ (۴) 5×10^{-5}

۲۰۰۳. برای تهیه محلولی از یک اسید ضعیف HA با $K_a = 5 \times 10^{-5}$ مولار pH آن با $\text{pH} = 5 \times 10^{-5}$ مولار هیدروکلریک اسید برابر باشد،
 (سراسری تجربی - ۹۰)

(۱) 200 (۲) 50 (۳) 200 (۴) 40

۲۰۰۴. کدام گزینه درست است؟
 (فراجه از کشتو، تجربی - ۹۳، با تغییر)

(۱) قدرت اسید HA با $\text{pH} = 1/5$ بیش از قدرت اسید HB با $\text{pH} = 4/8$ است.

(۲) در محلولی با $\text{pH} = 4/7$ ، OH^- (aq)، غلظت یون (aq)، 10^{-9} برابر 2×10^{-2} مول بر لیتر است.

(۳) غلظت تقریبی یون (aq) HOBr در محلول 0% مولار $(K_a = 2 \times 10^{-9})$ برابر 2×10^{-4} مول بر لیتر است.

(۴) برای اسید HA به شرط $[H^+] = [K_a]$ درجه یونش بیش از $1/3$ است.

۲۰۰۵. در محلول اسید HA ، نسبت حاصل‌ضرب غلظت یون هیدرونیوم (H_3O^+) و دیگر یون پدیدآمده از یونش اسید به غلظت باقی‌مانده اسید را C می‌نامیم. اگر در این محلول، غلظت یون هیدرونیوم با C برابر باشد، در صد یونش اسید HA در شرایط آزمایش کدام است؟

(۱) 25 (۲) $37/5$ (۳) $66/6$ (۴) 5

۲۰۰۶. در محلولی به حجم 100 میلی‌لیتر از استیک اسید، 6% گرم از این اسید وجود دارد (درجه یونش اسید در این شرایط 2% است). با افزودن 900 میلی‌لیتر آب به این محلول، به ترتیب میزان تغییرات pH و درجه یونش آن (پس از رقیق شدن) کدام‌اند؟
 ($C = 12$ ، $O = 16$ ، $H = 1: \text{g.mol}^{-1}$)

(۱) $0/063$ ، $0/5$ (۲) $0/04$ ، $2/7$ (۳) $0/04$ ، $0/5$ (۴) $0/063$ ، $2/7$

○ یه سؤال داغ و فارهی برآتون دارم!

۲۰۰۷. ۳۱/۵ گرم از یک کربوکسیلیک اسید در 250 میلی‌لیتر آب مقطر حل شده است. اگر برای این اسید $K_a = 6 \times 10^{-2}$ و جرم یک مول از آن ۱۲۶ گرم باشد، درصد یونش این اسید در این شرایط، به تقریب، کدام است؟
 (فراجه از کشتو، تجربی - ۹۷، با تغییر)

(۱) 3 (۲) 6 (۳) 9 (۴) 22

۲۰۰۸. شیمی، یا مسئله است یا ... نه دیگه! نشد. گذشت اون زمان که مفتقی بود، هالا شده در کی و مفهومی ... فب با هم یه سؤال مفهومی بینیمیم.

۲۰۰۸. محلولی از نیترواسید (HNO_2) با غلظت $10^{-3} \text{ mol.L}^{-1}$ و درصد یونش 4% موجود است. با افزودن آب مقطر، حجم محلول اسید را به چهار برابر حجم اولیه می‌رسانیم. پس از این تغییر، چند مورد از عبارت‌های زیر درست خواهد بود؟

(آ) درجه یونش این اسید، بدون تغییر خواهد ماند.

(ب) ثابت یونش آن نسبت به حالت اولیه (قبل از افزودن آب) به اندازه 25 درصد کاهش می‌یابد.

(پ) کاهش غلظت اسید، موجب افزایش دو برابر درجه یونش می‌شود.

(ت) این تغییر غلظت، موجب افزایش pH به اندازه $3/0$ می‌شود، که نشان می‌دهد که حتی با افزایش درجه یونش، غلظت یون هیدرونیوم کاهش یافته است.

(۱) 1 (۲) 2 (۳) 2 (۴) صفر

۲۰۰۹. در 2 لیتر محلول نیترواسید با $\text{pH} = 1/4$ ، چند گرم یون نیتریت وجود دارد؟

(H = ۱، N = ۱۴، O = ۱۶: g.mol^{-1})

(۱) $3/68$ (۲) $6/3$ (۳) $1/84$ (۴) $3/15$

۲۰۱۰. pH محلولی از هیدروسیانیک اسید (HCN) با K_a آن برابر است. اگر غلظت (بر حسب مول بر لیتر) این اسید $10^{-4} \text{ mol.L}^{-1}$ باشد،

مقدار ثابت یونش اسید (K_a) در شرایط آزمایش چقدر است؟

$$2/5 \times 10^{-3}$$

$$5 \times 10^{-5}$$

$$2/5 \times 10^{-5}$$

$$5 \times 10^{-3}$$

۲۰۱۱. بر اثر حل شدن چند مول اسید HA که K_a آن برابر ۱ است، در یک لیتر آب مقطر، pH محلول به صفر می‌رسد؟ (سراسری تمربی-۹۳)

$$4$$

$$3$$

$$2$$

$$1$$

۲۰۱۲. ۴/۴ گرم هیدروژن فلورید را در ۲۰۰ میلی لیتر آب حل می‌کنیم. با صرف نظر کردن از تغییر حجم و در صورتی که ثابت یونش این اسید

برابر $10^{-6} \text{ mol.L}^{-1}$ باشد، درصد یونش این اسید در شرایط آزمایش چقدر است؟ ($H = 1, F = 19 : g.\text{mol}^{-1}$)

$$11$$

$$1/1$$

$$2$$

$$0/14$$

۲۰۱۳. اگر pH دو محلول جداگانه از اتانویک اسید ($K_a = 2 \times 10^{-5}$) و کلرواتانویک اسید ($K_a = 2 \times 10^{-3}$) باشد، نسبت غلظت مولار

محلول اسید قوی تر به غلظت مولار اسید ضعیفتر، به تقریب کدام است؟ (فراخ از کشوار، تمربی-۹۵)

$$0/3$$

$$0/1$$

$$0/03$$

$$0/01$$

۲۰۱۴. مقدار K_a اسید HA برابر $10^{-5} \text{ mol.L}^{-1}$ است. اگر یک مول HA در یک لیتر محلول HCl با 1 mol.L^{-1} حل شود، $[\text{A}^-]$ به تقریب،

به چند مول بر لیتر می‌رسد؟ (فراخ از کشوار، تمربی-۹۶)

$$4/5 \times 10^{-2}$$

$$2 \times 10^{-3}$$

$$4/5 \times 10^{-2}$$

$$2 \times 10^{-4}$$

۲۰۱۵. چند گرم تری کلرو اتانویک اسید ($K_a = 2/5 \times 10^{-1} \text{ mol.L}^{-1}$) را باید در یک لیتر آب حل کرد تا pH محلول به ۱

برسد؟ ($H = 1, C = 12, O = 16, Cl = 35/5 : g.\text{mol}^{-1}$) (سراسری تمربی-۹۶)

$$22/89$$

$$16/35$$

$$8/17$$

$$6/54$$

۲۰۱۶. اگر غلظت یون هیدرونیوم و مولکول یونیده نشده یک اسید در دمای معین، به ترتیب برابر $10^{-4} \text{ mol.L}^{-1}$ و $5/5 \times 10^{-2}$ باشد،

مول بر لیتر باشد، ثابت تعادل یونش این اسید، کدام است؟ (سراسری تمربی-۹۸)

$$1/12 \times 10^{-5}$$

$$1/21 \times 10^{-5}$$

$$2/21 \times 10^{-4}$$

$$2/12 \times 10^{-4}$$

Ⓐ این تیپ تست‌ها از مدل‌های موردن علاقه منه ...

۲۰۱۷. اسید H_2A را در نظر بگیرید. این اسید در دو مرحله یونش می‌یابد و در هر مرحله فقط یک H^+ از دست می‌دهد. اگر غلظت اولیه

اسید $10^{-8} \text{ mol.L}^{-1}$ و درجه یونش مرحله اول و دوم آن (α_1 و α_2) به ترتیب $5/5$ و $1/1$ باشند، به ترتیب غلظت یون هیدرونیوم و K_a

مرحله دوم یونش اسید (K_{a_2}) کدام‌اند؟

$$4 \times 10^{-3}, 0/44$$

$$4 \times 10^{-3}, 0/4$$

$$5 \times 10^{-2}, 0/44$$

$$5/5 \times 10^{-2}, 0/4$$

۲۰۱۸. اگر pH محلول اسید HA با $= 0/1$ برابر ۲ و pH محلول اسید HB با $= 0/2$ برابر ۳ باشد، نسبت غلظت تعادلی اسید HA به

غلظت تعادلی اسید HB کدام است؟ (المپیاد-۹۴)

$$20$$

$$22/5$$

$$0/044$$

$$0/05$$

۲۰۱۹. در محلول منیزیم هیدروکسید در آب، غلظت یون‌ها از رابطه: $[\text{Mg}^{2+}] [\text{OH}^-]^2 = 1/5 \times 10^{-11} \text{ mol}^3 \text{ L}^{-3}$ پیروی می‌کند. حداقل غلظت

منیزیم سولفات قابل حل در محلول سدیم هیدروکسید با $= 9 \text{ mol.L}^{-1}$ برابر چند مول بر لیتر است؟ (فراخ از کشوار، یافته-۹۴)

$$0/15$$

$$0/30$$

$$3 \times 10^{-6}$$

$$1/5 \times 10^{-6}$$

سکانس هشتم مسائل؛ مسائل مخلوط کدن اسید و باز (خششیدن) و انواع آن (خششیدن کامل و ناقص)

Ⓐ سنا روی سکانس هشتم مسائل:

با نوع اول مخلوط کدن دو ماده (هم‌پنس) قبلاً آشنا شدیم. در این سکانس شاهد تعداد قابل توجهی سوال کنکور هستیم. پهلوی بگم! طراحان مقتدر مکنکور علاقه شدیری به مخلوط کدن دو ماده غیرهم‌پنس (اسید و باز) دارند. به این وکنش‌ها، اصطلاحاً هشتی شدن می‌گویند. قضیه اینه که این‌ها به هنگ رخ می‌دها لشکریان اسید (H^+ mol) در مقابل لشکریان باز (OH^- mol) قرار گرفته و تا می‌فوران همدیگر و می‌زنن. اگر تعداد لشکریان طرفین (H^+ mol) اسید و OH^- mol باز از آب تکون نمی‌فرهه! یعنی به این وکنش می‌گن کن هشتی شدن کامل! وای به اون روزی که یکی از دو طرف دعوا (اسید و باز) تعداد لشکریان بیش تری داشته باشه، به این می‌گن یا بعتره بگم ... می‌گیم هشتی شدن ناقص!!! شما را به این هنگ گاهان تابه‌بار!! دعوت می‌کنم.

- ۲۰۲۰.** اگر $40\text{ میلی‌لیتر محلول} / 2\text{ مولار} \text{ پتاسیم هیدروکسید} \text{ با} 10\text{ میلی‌لیتر محلول} / 6\text{ مولار} \text{ هیدروکلریک اسید} \text{ مخلوط شود، pH} \text{ محلول} \text{ برابر} \dots \text{ است و کاغذ} \text{ pH} \text{ در محلول آن به رنگ} \dots \text{ درمی‌آید.}$
 (سراسری ریاضی، ۹۰، با تغییر)
 (۱) $1/4$ - سرخ
 (۲) $1/4$ - بنفش
 (۳) $12/6$ - سرخ
۲۰۲۱. چند میلی‌لیتر محلول پتاسیم هیدروکسید با $13 = \text{pH}$ برای واکنش کامل با $25\text{ میلی‌لیتر محلول} / 4\text{ mol.L}^{-1}$ سولفوریک اسید نیاز است؟
 (سراسری ریاضی- ۹۰)
 (۱) $1/1$
 (۲) $2/0$
 (۳) $2/00$
 (۴) $2/50$
۲۰۲۲. اگر در 200 mL از محلول سدیم هیدروکسید، $80\text{ میلی‌گرم} \text{ از آن به صورت حل شده وجود داشته باشد، pH} \text{ این محلول برابر با} \dots \text{ است و} [OH^-] \text{ در آن،} \dots \text{ برابر} [H^+] \text{ است و} 10\text{ mL} \text{ آن می‌تواند} \text{ mL} \text{ محلول} / 0/02\text{ mol.L}^{-1} \text{ هیدروکلریک اسید را خنثی کند.}$
 (H = ۱، O = ۱۶، Na = ۲۳ : g.mol⁻¹)
 (۱) $2/2 \times 10^{-3}$, $1/4 \times 10^{-2}$, $1/6 \times 10^{-3}$, $1/6 \times 10^{-2}$
 (۲) $2/2 \times 10^{-3}$, $1/4 \times 10^{-2}$, $1/6 \times 10^{-3}$, $1/6 \times 10^{-2}$
۲۰۲۳. اگر pH محلول اسید ضعیف HA برابر $3/4$ و درصد یونش آن برابر $2/5\%$ باشد، غلظت مولار آن کدام است و $200\text{ میلی‌لیتر از آن، چند مول} \text{ سدیم} \text{ هیدروکسید} \text{ را} \text{ خنثی} \text{ می‌کند؟}$ گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید.
 (log $= -0/4$)
 (۱) $1/4 \times 10^{-3}$, $1/2 \times 10^{-3}$, $1/6 \times 10^{-3}$, $1/12 \times 10^{-3}$
۲۰۲۴. $100\text{ میلی‌لیتر محلول} / 5\text{ مولار} \text{ اسید} \text{ HA} \text{ با} K_a = 5 \times 10^{-3} \text{ موجود} \text{ است. pH} \text{ این محلول} \text{ به} \text{ تقریب} \text{ کدام} \text{ است و} \text{ برای} \text{ خنثی} \text{ کردن} \text{ کامل آن، چند} \text{ گرم} \text{ سدیم} \text{ هیدروکسید} \text{ لازم} \text{ است؟}$
 (NaOH = 40 g.mol^{-1})
 (۱) $1/1$, $2/0$, $2/2$, $2/6$, $2/12$
۲۰۲۵. اگر نسبت غلظت مولار یون هیدروکسید به یون هیدرونیوم در یک محلول باز قوی برابر 10^1 باشد، برای خنثی کردن 100 mL از این محلول، چند مول HCl نیاز است؟
 (سراسری ریاضی- ۹۰)
 (۱) 10^{-2}
۲۰۲۶. اگر $8/8\text{ گرم} \text{ سدیم} \text{ هیدروکسید} \text{ جامد} \text{ به} 100\text{ mL} \text{ محلول} / 1\text{ مولار} \text{ هیدروکلریک} \text{ اسید} \text{ اضافه} \text{ شود، pH} \text{ محلول حاصل، کدام} \text{ است و} \text{ چند مول} \text{ فراورده} \text{ یونی} \text{ تشکیل} \text{ می‌شود؟}$
 (NaOH = 40 g.mol^{-1})
 (۱) $0/01$, $0/02$, $0/04$, $0/05$, $0/06$
۲۰۲۷. چند مول NaOH(s) باید به $1\text{ لیتر} \text{ محلول} \text{ اسید} \text{ قوی} \text{ HA} \text{ با} 3 = \text{pH} \text{، اضافه} \text{ شود} \text{ تا} \text{ کاملاً} \text{ خنثی} \text{ شود؟}$
 (فارج از کشوار، ریاضی- ۹۰)
 (۱) $0/01$, $0/02$, $0/04$, $0/05$, $0/06$
۲۰۲۸. pH دو لیتر محلول هیدروکلریک اسید $1/0\%$ مولار، با افزودن چند گرم پتاسیم هیدروکسید به تقریب دو برابر می‌شود؟
 (KOH = 56 g.mol^{-1})
 (۱) $0/5$, $1/0$, $1/1$, $1/2$, $1/5$
۲۰۲۹. محلول $1/1\text{ مولار} \text{ اسید} \text{ ضعیف} \text{ HA} \text{ با} K_a = 10^{-7} \text{ با} \text{ اضافه} \text{ کردن} \text{ سدیم} \text{ هیدروکسید} \text{ جامد} \text{ در} \text{ حال} \text{ خنثی} \text{ شدن} \text{ است. pH} \text{ این} \text{ محلول، از آغاز} \text{ واکنش} \text{ تا} \text{ خنثی} \text{ شدن} \text{ ۵ درصد} \text{ از} \text{ مقدار} \text{ اسید، به} \text{ تقریب} \text{ چند} \text{ واحد} \text{ تغییر} \text{ می‌کند؟}$
 (فارج از کشوار، ریاضی- ۹۰)
 (۱) $0/3$, $0/4$, $0/5$, $0/6$, $0/7$
۲۰۳۰. چند میلی‌گرم سدیم کربنات برای خنثی کردن پنج لیتر محلول اسید قوی با $5 = \text{pH}$ ، لازم است؟
 (C = ۱۲, O = ۱۶, Na = ۲۳ : g.mol⁻¹)
 (۱) $2/65$, $4/25$, $5/3$, $0/4$, $0/2$
۲۰۳۱. اگر $11/2\text{ میلی‌لیتر} \text{ گاز} \text{ هیدروژن} \text{ کلرید} \text{ در} \text{ شرایط} \text{ STP} \text{ در} 25\text{ میلی‌لیتر} \text{ آب} \text{ حل} \text{ شود، pH} \text{ محلول} \text{ به} \text{ تقریب} \text{ کدام} \text{ است و} \text{ هر} \text{ میلی‌لیتر} \text{ از} \text{ این محلول} \text{ با} \text{ چند} \text{ میلی‌گرم} \text{ کلسیم} \text{ کربنات} \text{ واکنش} \text{ کامل} \text{ می‌دهد؟}$ (از تغییر حجم، در اثر افزوده شدن گاز یا ماده جامد صرف نظر شود)
 (فارج از کشوار، ریاضی- ۹۰)
 (۱) $1/1$, $1/2$, $1/3$, $1/4$, $1/5$
۲۰۳۲. به $10\text{ میلی‌لیتر} \text{ محلول} / 2\text{ مولار} \text{ HCl} \text{، آب} \text{ مقطر} \text{ اضافه} \text{ می‌کنیم} \text{ تا} \text{ حجم} \text{ آن} \text{ به} \text{ یک} \text{ لیتر} \text{ برسد.} 100\text{ میلی‌لیتر} \text{ از} \text{ این} \text{ محلول، با} \text{ چند} \text{ میلی‌گرم} \text{ کلسیم} \text{ کربنات} \text{ خنثی} \text{ می‌شود؟}$
 (H = ۱, C = ۱۲, O = ۱۶, Ca = 40 : g.mol^{-1})
 (۱) 10 , 20 , 100 , 200 , 1000
۲۰۳۳. با افزودن $10\text{ میلی‌لیتر} \text{ از} \text{ محلول} \text{ یک} \text{ ترکیب} \text{ با} \text{ خاصیت} \text{ اسید} \text{ قوی} \text{ (HA)} \text{ به} 90\text{ میلی‌لیتر} \text{ آب} \text{ مقطر، pH} \text{ محلول} \text{ به} 2 \text{ کاهش} \text{ می‌یابد. برای} \text{ خنثی} \text{ شدن} \text{ کامل} \text{ هر} \text{ لیتر} \text{ از} \text{ محلول} \text{ غلیظ اولیه} \text{ این} \text{ ترکیب} \text{ اسیدی، چند} \text{ گرم} \text{ NaOH(s)} \text{ لازم} \text{ است؟}$
 (NaOH = 40 g.mol^{-1})
 (۱) 10 , 20 , 40 , 100 , 200
۲۰۳۴. ۵ لیتر محلول سدیم هیدروژن کربنات با $150\text{ میلی‌لیتر} \text{ محلول} \text{ یک} \text{ مولار} \text{ هیدروکلریک} \text{ اسید} \text{ واکنش} \text{ کامل} \text{ می‌دهد. در} \text{ هر} \text{ لیتر} \text{ محلول} \text{ اولیه، چند} \text{ گرم} \text{ نمک} \text{ سدیم} \text{ وجود} \text{ داشته} \text{ است؟}$
 (فارج از کشوار، ریاضی- ۹۰)
 (۱) $12/6$, $2/15$, $2/52$, $1/25$, $1/12$

سکانس نهم مسائل: ترکیب مسائل pH با استوکیومتری و انواع غلظت

۲۰۳۵. طبق معادله موازنۀ واکنش زیر، ۵ لیتر محلول هیدروکلریک اسید با $pH = 1$ ، با افزودن NaClO(aq) به طور کامل واکنش داده است. اگر بازده درصدی واکنش 80% و حجم مولی گازها 25 لیتر باشد، حجم گاز کل بدست آمده چند لیتر است؟ **(فاره از کشوار، تجربه ۹۶)**

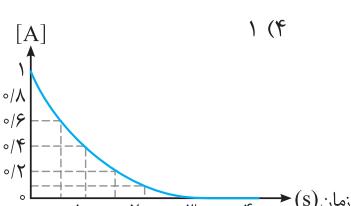
(۴)

۶/۲۵ (۳)

۱۰ (۲)

۱۲/۵ (۱)

۲۰۳۶. محلولی از هیدروبرمیک اسید با $pH = 1/7$ موجود است. اگر این محلول با اضافه کردن 2 گرم سدیم هیدروکسید جامد با درصد خلوص 60% درصد، خنثی شود، حجم محلول اسید چند لیتر است؟ **(Na = ۲۳، O = ۱۶، H = ۱: g.mol^{-1})**

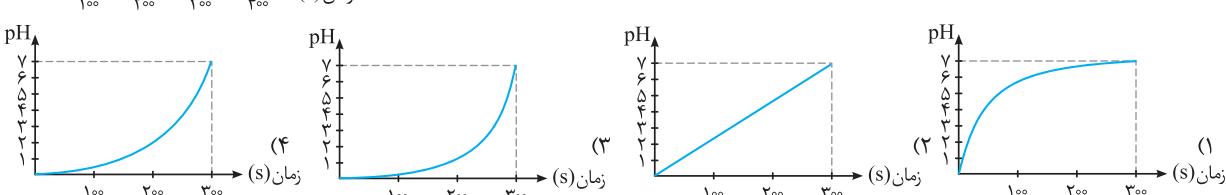
(۴)

۳ (۳)

۲/۵ (۲)

۱/۵ (۱)

۲۰۳۷. تغییر غلظت $A(\text{aq})$ در واکنش: $A(\text{aq}) + 2X(\text{aq}) + \text{H}^+(\text{aq}) \rightarrow D(\text{aq})$ ، در محلول با غلظت 1 مولار HCl ، 2 مولار $X(\text{aq})$ و 1 مولار $A(\text{aq})$ به صورت شکل مقابل است. نمودار تغییر pH این محلول، به کدام صورت است؟ **(D خصلت اسیدی و بازی ندارد.)** **(سراسری ریاضی - ۹۵)**

۲۰۳۸. فراورده واکنش آلومینیم اکسید با هیدروکلریک اسید، یک ترکیب دوتایی و آب است. برای واکنش کامل $25/5$ گرم آلومینیم اکسید با درصد خلوص 20% درصد به چند لیتر محلول هیدروکلریک اسید با $pH = 1/2$ نیاز داریم؟ **(Al = ۲۷، O = ۱۶: g.mol^{-1})**

۰/۵ (۴)

۱۰ (۳)

۵ (۲)

۲/۵ (۱)

۲۰۳۹. در هر ثانیه، 350 mL از یک محلول $M/5$ سولفوریک اسید در مخزن بزرگی که دارای 200 لیتر محلول $5/04\text{ M}$ سدیم هیدروکسید است، وارد می‌شود. چند دقیقه طول می‌کشد تا محلول درون مخزن خنثی شود و حجم محلول در لحظه خنثی شدن چند لیتر است؟ **(فاره از کشوار، ریاضی ۹۷)**

۱۰۰۸، ۲۴ (۴)

۱۲۰۸، ۲۴ (۳)

۱۲۰۸، ۲۴ (۲)

۱۰۰۸ (۱)

۲۰۴۰. در صورتی که 1 mL از محلول غلیظ اسید قوی HA با چگالی $2/5\text{ g.mL}^{-1}$ را 100 mL می‌ریخت و به آن $1/16$ گرم سدیم هیدروکسید افزوده شود، محلولی با $pH = 2$ حاصل می‌شود. درصد جرمی محلول اسید اولیه کدام است؟ **(NaOH = ۴۰، HA = ۱۵۰: g.mol^{-1})** **(سراسری ریاضی - ۹۳)**

۳۶ (۴)

۳۰ (۳)

۲۴ (۲)

۶ (۱)

۲۰۴۱. غلظت یون سدیم در محلولی به حجم یک لیتر از سدیم هیدروکسید برابر 6900 ppm است (چگالی این محلول 1 g.mL^{-1} در نظر بگیرید). برای خنثی کردن 20 mL این محلول به چند لیتر نیتریک اسید با $pH = 1$ نیاز داریم؟ **(Na = ۲۳: g.mol^{-1})**

۶۰ (۴)

۲۰ (۳)

۱۰۰ (۲)

۶ (۱)

۲۰۴۲. انحلال پذیری گاز هیدروژن کلرید در دمای 0°C و 25°C به ترتیب برابر $75/5$ و $69/5$ گرم از این ماده است. با گرم کردن محلولی از این ماده که 500 گرم آب دارد و رساندن دمای محلول از 0°C به 25°C و هدایت گاز خروجی به درون دو لیتر محلول کلسیم هیدروکسید با غلظت $0/25\text{ mol.L}^{-1}$ ، به ترتیب خصلت و مولاریتۀ محلول نهایی به تقریب کدام است؟ **(H = ۱، Cl = ۳۵/۵: g.mol^{-1})**

(۱) اسیدی - ۰/۰۸۵ (۲) اسیدی - ۰/۰۸۵ (۳) بازی - ۰/۱۶۵ (۴) بازی - ۰/۱۶۵

۲۰۴۳. از واکنش مقدار کافی آهن (III) کلرید با 200 mL میلی لیتر محلول سدیم هیدروکسید با $pH = 13/8$ ، چند گرم رسوپ پدید می‌آید؟ **(بازدۀ واکنش را ۸۰ درصد در نظر بگیرید.)**

۴/۳۲ (۴)

۱۰/۲۷ (۳)

۵/۳۵ (۲)

۳/۴۲ (۱)

۲۰۴۴. نیم کیلوگرم محلول باریم هیدروکسید در اختیار داریم که در آن غلظت یون باریم برابر 2740 ppm است. با مخلوط کردن این محلول 200 mL محلول هیدروکلریک اسید با درصد جرمی $7/۳$ ، $pH = 7/۳$ محلول حاصل کدام است؟ **(چگالی هر دو محلول را 1 g.mL^{-1} در نظر بگیرید.)** **(H = ۱، Cl = ۳۵/۵، Ba = ۱۳۷: g.mol^{-1})**

۱۴ (۴)

۰/۲۵ (۳)

۱۲/۶ (۲)

۱۳/۷۵ (۱)

۲۰۴۵. فاضلاب یک شرکت صنعتی، پس از خروج با سرعت 2 L.s^{-1} وارد یک مخزن بزرگ می‌شود. این فاضلاب حاوی هیدروکلریک اسید با درصد جرمی $3/۶۵$ است. با توجه به الزامات زیست محیطی، باید pH این فاضلاب پس از خروج از مخزن حداقل به بیست برابر pH ورودی به مخزن برسد. اگر بخواهیم این تغییر pH را با افزودن کلسیم کربنات جامد به مخزن، انجام دهیم، در هر دقیقه به تقریب چند کیلوگرم از این ماده با درصد خلوص 80% درصد باید درون مخزن ریخته شود؟ **(چگالی فاضلاب ورودی به مخزن $1/8\text{ g.mL}^{-1}$ و از تغییر حجم فاضلاب در اثر ورود کلسیم کربنات صرف نظر شود.)** **(Ca = ۴۰، Cl = ۳۵/۵، C = ۱۲، H = ۱: g.mol^{-1})**

۶/۸ (۴)

۵/۹ (۳)

۴/۸ (۲)

۳/۸ (۱)

۱۹۰

برای محاسبه سریع pH و pOH از دو رابطه زیر استفاده کنید:

$$\bullet [H^+] = a \times 10^{-b} \Rightarrow pH = b - \log a$$

$$[H^+] = 4 \times 10^{-7} \Rightarrow pH = 7 - \log 4 = 7 - 0.6 = 6.4 \quad \text{مثال:}$$

$$\bullet [OH^-] = a \times 10^{-b} \Rightarrow pOH = b - \log a$$

$$\Rightarrow pOH = 14 - (b - \log a)$$

$$[OH^-] = 2 \times 10^{-7} \Rightarrow pOH = 7 - \log 2 = 7 - 0.3 = 6.7 \quad \text{مثال:}$$

$$\Rightarrow pH = 14 - 6.7 = 7.3$$

۱۹۱

ابتدا غلظت یون هیدروژنیوم در محلول مورد نظر (محلول اسیدی) را

$$\bullet [H^+] = 10^{-4} [OH^-] \Rightarrow [OH^-] = \frac{[H^+]}{10^{-4}}$$

همان طور که می‌دانید در همه محلول‌های آبی در دمای $25^\circ C$ رابطه زیر برقرار است:

$$[H^+] [OH^-] = 10^{-14}$$

بنابراین:

$$[H^+] \times \frac{[H^+]}{10^{-4}} = 10^{-14} \Rightarrow [H^+]^2 = 10^{-11/2}$$

$$\sqrt{[H^+]} = 10^{-5/2}$$

با توجه به رابطه $[H^+] = 10^{-pH}$ ، واضح است که pH این محلول است. از طرف دیگر وقتی در یک محلول غلظت یون‌های هیدروکسید و هیدروژنیوم برابر است، pH این محلول ۷ است. بنابراین اختلاف خواسته شده برابر $1/2$ است.

۱۹۱۲

$$\bullet \text{در محلول اسید } HA: [H^+] [OH^-] = 10^{-14} \Rightarrow [H^+] = \frac{10^{-14}}{4 \times 10^{-9}}$$

$$= \frac{10 \times 10^{-15}}{4 \times 10^{-9}} \approx 2.5 \times 10^{-6} \text{ mol.L}^{-1}$$

در محلول باز:

$$[H^+] [OH^-] = 10^{-14} \Rightarrow [OH^-] = \frac{10^{-14}}{2 \times 10^{-7}} = 0.5 \times 10^{-7}$$

$$= 5 \times 10^{-8} \text{ mol.L}^{-1}$$

بنابراین:

$$\frac{[H^+]_{HA}}{[OH^-]_{BOH}} = \frac{2.5 \times 10^{-6}}{5 \times 10^{-8}} = \frac{22 \times 10^{-7}}{5 \times 10^{-8}} = 4.4 \times 10^{-2}$$

۱۹۱۳

برای محاسبه pH در هر دو حالت از رابطه لگاریتمی خودمون یعنی رابطه زیر استفاده می‌کنیم:

$$[H^+] = a \times 10^{-b} \Rightarrow pH = b - \log a$$

 pH خاک برای رنگ A:

$$[H^+] = 4 \times 10^{-9} \Rightarrow pH = -\log[H^+] \Rightarrow pH = 9 - \underbrace{\log 4}_{0.6} = 8.4$$

 pH خاک برای رنگ B:

$$[H^+] = 2 \times 10^{-5} \Rightarrow pH = 5 - \underbrace{\log 2}_{0.3} = 4.7$$

بنابراین:

نکته: گل ادريسی، اسیدی، آبی (فیلی مقتصر و مغایر همگن الاف (دارنر)، در حالت خاک بازی نیز گل ادريسی سرخ رنگ خواهد بود.

۱۹۰

$$pH = 10/7 \Rightarrow [H^+] = 10^{-pH} = 10^{-10/7} = 10^{-1.4} \times 10^{-0/7}$$

$$= 2 \times 10^{-11} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$[H^+] [OH^-] = 10^{-14} \Rightarrow [OH^-] = \frac{10^{-14}}{2 \times 10^{-11}} = 5 \times 10^{-4} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$\frac{[OH^-]}{[H^+]} = \frac{5 \times 10^{-4}}{2 \times 10^{-11}} = 2.5 \times 10^{-7}$$

۱۹۰۷

یادآوری چند رابطه لگاریتمی مهم:

$$\bullet \log a.b = \log a + \log b \xrightarrow{\text{مثال}} \log \lambda = \log 2 \times 4 = \log 2 + \log 4$$

$$\bullet \log \frac{a}{b} = \log a - \log b \xrightarrow{\text{مثال}} \log \frac{1}{10} = \log 1 - \log 10 = -1$$

$$\bullet \log a^b = b \log a \xrightarrow{\text{مثال}} \log \lambda = \log 2^3 = 3 \log 2$$

$$\bullet 10^{\log a} = a \xrightarrow{\text{مثال}} 10^{\log 2} = 2$$

$$pH = -\log[H^+] \Rightarrow pH = -\log(2 \times 10^{-3})$$

$$= -(\underbrace{\log 2}_{0.3} + \underbrace{\log 10^{-3}}_{-3}) = 2.7$$

از طرف دیگر:

$$[H^+] [OH^-] = 10^{-14} \Rightarrow [OH^-] = \frac{10^{-14}}{[H^+]} = \frac{10^{-14}}{2 \times 10^{-7}}$$

$$= 0.5 \times 10^{-11} = 5 \times 10^{-12} \text{ mol.L}^{-1}$$

۱۹۰۸

با توجه به اطلاعات سؤال در این محلول:

$$[H^+] = 4 \times 10^{-6} [OH^-] \Rightarrow [OH^-] = \frac{[H^+]}{4 \times 10^{-6}}$$

می‌دانید که در دمای $25^\circ C$ ، در همه محلول‌های آبی داریم:

$$[H^+] [OH^-] = 10^{-14} \text{ mol}^2 \text{ L}^{-2}$$

بنابراین:

$$[H^+] \times \frac{[H^+]}{4 \times 10^{-6}} = 10^{-14} \Rightarrow [H^+]^2 = 4 \times 10^{-8}$$

$$\sqrt{[H^+]} = 2 \times 10^{-4} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$pH = -\log[H^+] \Rightarrow pH = -\log(2 \times 10^{-4})$$

$$= -(\underbrace{\log 2}_{0.3} + \underbrace{\log 10^{-4}}_{-4}) = 3.7$$

عقبه!!! آب گوچه‌فرنگی هم اسیدیه واسه فودش.

۱۹۰۹

مانند سؤال قبل عمل می‌کنیم:

$$[H^+] = 4 \times 10^{-8} [OH^-] \Rightarrow [OH^-] = \frac{[H^+]}{4 \times 10^{-8}}$$

$$[H^+] \times \frac{[H^+]}{4 \times 10^{-8}} = 10^{-14} \Rightarrow [H^+]^2 = 4 \times 10^{-6}$$

$$\sqrt{[H^+]} = 2 \times 10^{-3} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$pH = -\log(2 \times 10^{-3}) = -(\log 2 + \log 10^{-3}) = -(\log 2 - 3) = 2.7$$

بنابراین:

۱۹۱۷

پتانسیم هیدروکسید (KOH) به عنوان یک باز از گروه اول جدول دوره‌ای، قوی و یک ظرفیتی است. بنابراین:

$$[\text{OH}^-] = M \quad \text{جرم مولی KOH برابر } 56 \text{ g.mol}^{-1} \text{ است.}$$

$$M = \frac{n}{V} = \frac{\frac{14 \times 10^{-2}}{56}}{\frac{25}{1000} L} = \frac{1}{\frac{14 \times 10^{-2} \times 1000}{56 \times 25}} = 10^{-2} \text{ mol.L}^{-1}$$

بنابراین:

$$\text{pOH} = -\log[\text{OH}^-] \Rightarrow \text{pOH} = -\log 10^{-2} = 2$$

$$\text{pH} = 14 - 2 = 12$$

۱۹۱۸

هیدروکلریک اسید (HCl)، یک اسید قوی ($\alpha = 1$) و یک ظرفیتی است. بنابراین $[\text{H}^+]$ در محلول این اسید با مولاریتۀ اسید برابر است.

$$[\text{H}^+] = 2 \times 10^{-2} = M_{\text{HCl}}$$

یک نتیجه‌گیری مهم این است که حجم داده شده در سؤال (۲/۵ لیتر) کاملاً سکرای است. زیرا اساساً از حجم محلول برای تبدیل تعداد مول حل شونده (n) به غلظت مولار (M) استفاده می‌شود. در حالی که در این سؤال از اول، غلظت یون هیدرونیوم داده شده است.

$$\text{pH} = -\log 2 \times 10^{-2} = 2 - \log 2 = 2 - 0/3 = 1/7$$

اون دسته‌گلایی که غلظت (2×10^{-2}) را بر عدد $2/5$ تقسیم کرده‌اند، فوب توجه کنن که غلظت را بر همین تقسیم کرده‌اند!! 😊

۱۹۱۹

KOH و HBr به ترتیب اسید و باز قوی و یک ظرفیتی هستند. بنابراین:

$$\text{HBr} : [\text{H}^+] = M = 10^{-x} \Rightarrow \text{pH} = -\log 10^{-x} \Rightarrow \text{pH} = x = a$$

$$\text{KOH} : [\text{OH}^-] = M = 10^{-x} \Rightarrow \text{pOH} = -\log 10^{-x}$$

$$\Rightarrow \text{pOH} = x \Rightarrow \text{pH} = 14 - x = b$$

$$b - a = 14 - x - x = 14 - 2x$$

۱۹۲۰

فکر نکنم لازم باشه تکرار کنیم که برادر ا و فواهر ا عزیز توجه کنن که هیدروکلریک اسید، قوی و یک ظرفیتی است.

$$\text{pH} = 1/7 \Rightarrow [\text{H}^+] = 10^{-1/7} = 10^{-2+0/3}$$

اگر به یاد داشته باشید (په هر فیه!! هتماً به یاد (دارید) $\log 2 = 0/3$ ، بنابراین:

$$[\text{H}^+] = 10^{-2+0/3} = 10^{-2} \times \underbrace{10^{\log 2}}_{2} = 2 \times 10^{-2} \text{ mol.L}^{-1}$$

این مقدار همان مولاریتۀ هیدروکلریک اسید است. از طرف دیگر جرم مولی این اسید $36/5 \text{ g.mol}^{-1}$ است.

$$x \text{ g HCl} = 2 \times 10^{-2} \frac{\text{mol}}{\text{L}} \times \frac{36/5 \text{ g HCl}}{1 \text{ mol HCl}} \times 0/15 \text{ L}$$

$$= 0/1095 \approx 0/1 \text{ g HCl}$$

۱۹۲۱

هیدروژن بیدی (HI) یک اسید قوی ($\alpha = 1$) و یک ظرفیتی ($n = 1$) است.

$$\text{mol HI} = 5/12 \text{ g HI} \times \frac{1 \text{ mol HI}}{128 \text{ g HI}} = 0/04 \text{ mol HI}$$

غلظت محلول حاصل از حل کردن $0/04$ مول HI در $0/2$ لیتر آب برابر است با:

$$M = \frac{n}{V} = \frac{4 \times 10^{-2} \text{ mol}}{2 \times 10^{-1} \text{ L}} = 2 \times 10^{-1} \text{ mol.L}^{-1} = [\text{H}^+]$$

$$\text{pH} = -\log[\text{H}^+] = -\log(2 \times 10^{-1}) = 1 - \log 2 = 0/7$$

از شیمی (۱) به یاد دارید که طول موج رنگ سرخ و آبی به ترتیب 656 و 434 نانومتر است (کلنه یادتون رفته) و اختلاف آن‌ها حدود 222 نانومتر است.

۱۹۱۴

برای محاسبۀ pH به غلظت مولار یون هیدرونیوم یا هیدروکسید نیاز داریم.

$$\text{mol OH}^- = 2/04 \times 10^{-5} \text{ g OH}^- \times \frac{1 \text{ mol OH}^-}{17 \text{ g OH}^-} = 0/12 \times 10^{-5}$$

$$= 12 \times 10^{-7} \text{ mol OH}^-$$

مولاریتۀ یون هیدروکسید را محاسبه می‌کنیم:

$$M_{\text{OH}^-} = \frac{n}{V} = \frac{12 \times 10^{-7}}{4 \times 10^{-1}} = 3 \times 10^{-6} \text{ mol.L}^{-1}$$

بنابراین:

$$\text{pOH} = -\log[\text{OH}^-] = -\log(3 \times 10^{-6}) = 6 - \underbrace{\log 3}_{0/5} = 5/5$$

در نهایت pH محلول را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{pH} + \text{pOH} = 14 \Rightarrow \text{pH} = 14 - 5/5 = 8/5$$

۱۹۱۵

دو رابطه مهم در اسیدها و بازها:

M : مولاریتۀ اسید یا باز $[\text{H}^+] = M \cdot \alpha \cdot n$: در یک محلول اسیدی

α : درجه تفکیک یونی $[\text{OH}^-] = M \cdot \alpha \cdot n$: در یک محلول بازی

n : ظرفیت اسید یا باز

نکته: در محلول اسیدها و بازهای قوی، درجه تفکیک یونی همواره 1

است ($\alpha = 1$)، بنابراین وقتی اسید یا باز، قوی ($\alpha = 1$) و

یک ظرفیتی ($n = 1$) باشد، داریم:

$$[\text{H}^+] = M : \text{اسید قوی و یک ظرفیتی}$$

$$[\text{OH}^-] = M : \text{باز قوی و یک ظرفیتی}$$

یادآوری: اسیدهای قوی و یک ظرفیتی مانند Cl⁻, HNO₃, HCl و HI هستند و در آن‌ها $[\text{H}^+] = M$ است.

نکته: بازهای گروه 1 (KOH, NaOH و ...) همگی قوی و

یک ظرفیتی هستند.

نکته: بازهای انتهای گروه 2 ، قوی ($\alpha = 2$) و دو ظرفیتی ($n = 2$)

محسوب می‌شوند، پس در آن‌ها $[\text{OH}^-] = 2M$

سدیم هیدروکسید یک باز قوی و یک ظرفیتی است، پس با محاسبۀ

غلظت مولار آن، در حقیقت غلظت یون هیدروکسید را محاسبه کرده‌ایم.

$$\text{mol NaOH} = 8/0 \times 10^{-3} \text{ g NaOH} \times \frac{1 \text{ mol NaOH}}{40 \text{ g NaOH}}$$

$$= 2 \times 10^{-3} \text{ molNaOH}$$

$$M = \frac{n}{V} = \frac{2 \times 10^{-3} \text{ mol}}{0/1 \text{ L}} = 0/02 \text{ mol.L}^{-1}$$

$$\text{M} = [\text{OH}^-] = 2 \times 10^{-2} \Rightarrow \text{pOH} = -\log 2 \times 10^{-2} = 2 - \underbrace{\log 2}_{0/3} = 1/7$$

$$\Rightarrow \text{pH} = 14 - 1/7 = 12/3$$

۱۹۱۶

سدیم هیدروکسید (NaOH) یک باز قوی و یک ظرفیتی است:

$$[\text{OH}^-] = M \cdot \alpha \cdot n \xrightarrow[n=1]{\alpha=1} [\text{OH}^-] = M = \frac{1 \times 10^{-3} \text{ g}}{25 \text{ L}}$$

$$= \frac{1}{1000} = 10^{-3} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$\text{pOH} = -\log 10^{-3} = 3 \Rightarrow \text{pH} = 14 - 3 = 11$$

 تست‌های کنکور ۱۳۹۹ رشته تجربی

۲۹۵۵. عنصر A دارای چهار ایزوتوپ با عدد جرمی ۴۹، ۵۱، ۵۳ و ۵۴ است. اگر مجموع فراوانی دو ایزوتوپ اول و فراوانی ایزوتوپ سوم ۱۵ درصد باشد، درصد فراوانی دو ایزوتوپ اول، به ترتیب از راست به چهار کدام‌اند؟ (عدد جرمی ایزوتوپ‌ها، برابر جرم اتمی آن‌ها و جرم اتمی میانگین برای عنصر A، برابر $\text{amu} = 50/95$ فرض شود).

(۱) ۱۴/۵ ، ۵۰/۵ (۴)

(۲) ۱۵ ، ۵۰ (۳)

(۳) ۱۷/۵ ، ۴۷/۵ (۲)

(۴) ۲۹/۵ ، ۳۵/۵ (۱)

۲۹۵۶. با توجه به جدول زیر، داده‌های کدام ردیف‌های آن، درست است؟

ردیف	ویژگی‌ها	ZO	XO _۲	DO _۳	A _۲ O _۳	۴، ۳، ۲ (۴)	۳، ۲، ۱ (۳)	۲، ۱ (۲)	۴، ۲ (۱)
۱	شماره گروه عنصر در جدول تناوبی	۱۱	۴	۸	۱۳				
۲	تفاوت شمار الکترون‌ها و نوترون‌ها	۷	۴	۴	۸				
۳	نسبت شمار الکترون‌های دارای $= 1$ به $= 2$	۰/۷	۰/۴	۱/۴	۰/۶				
۴	در اتم اکسید با بالاترین عدد اکسایش	ZO	XO _۲	DO _۳	A _۲ O _۳				

۲۹۵۷. کدام مطلب درست است؟

(۱) با دور شدن الکترون از هسته، انرژی آن کاهش می‌یابد.

(۲) در همه اتم‌ها، تراز انرژی $n=1$ ، حالت پایه به شمار می‌آید.

(۳) در طیف نشری - خطی اتم هیدروژن، کمترین مقدار انرژی به نوار زردرنگ مربوط است.

(۴) الکترون در حالت برانگیخته، ناپایدار است و با از دست دادن انرژی، همواره به حالت پایه بازنمی‌گردد.

۲۹۵۸. چند مورد از مطالب زیر، درباره عنصرهای X و Z جدول تناوبی درست است؟

- شمار الکترون‌های لایه سوم اتم هر دو عنصر، برابر است.

- یون‌های X^{2+} و Z^{2+} ، آرایش الکترونی اتم گازهای نجیب را دارند.- هر دو عنصر، تنها با عدد اکسایش $+2$ ، در ترکیب‌های خود شرکت دارند.- X_2 یک فلز از گروه ۲ و Z_3 ، آخرین عنصر واسطه دوره چهارم است.

- همه لایه‌ها و زیرلایه‌های اشغال شده در یون پایدار آن‌ها، از الکترون پر شده است.

(۱) ۵ (۴)

(۲) ۴ (۳)

(۳) ۳ (۲)

(۴) ۲ (۱)

۲۹۵۹. در کدام ردیف‌های جدول زیر، داده‌های مربوط به ترکیب، درست است؟ (منظور از p.e، جفت الکترون‌های پیوندی و n.e، جفت الکترون‌های ناپیوندی روی اتم‌ها است).

(۱) ۳ ، ۱

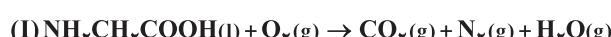
(۲) ۴ ، ۲

(۳) ۳ ، ۲

(۴) ۴ ، ۱

نام ترکیب	فرمول شیمیایی	شمار	p.e	n.e
هیدروژن سیانید	HCN	۴	۴	۴
سیلیسیم تترافلورید	SiF _۴	۴	۱/۱۲	۱
نیتروژن دی اکسید	N _۲ O	۳	۳/۳	۲
آرسنیک تری برمید	AsBr _۳	۳	۳/۱۰	۳

۲۹۶۰. پس از موازنۀ معادله واکنش‌ها، نسبت مجموع ضرایب استوکیومتری واکنش دهنده‌ها در واکنش (II) به مجموع ضرایب استوکیومتری فراورده‌ها در واکنش (I) کدام است و اگر در واکنش (II)، $10/7$ گرم ماده نامحلول در آب تشکیل شود، چند لیتر گاز اکسیژن در شرایط STP مصرف می‌شود؟

(گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید، $H = 1$ ، $O = 16$ ، $\text{Fe} = 56 : \text{g.mol}^{-1}$)

(۱) ۱/۲۸ ، ۰/۶۵

(۲) ۱/۴۵ ، ۰/۶۰

(۳) ۱/۶۸ ، ۰/۶۵

(۴) ۱/۶۵ ، ۰/۶۵

.۲۹۸۷ با توجه به داده‌های زیر:

ماده a: در دمای اتاق گاز است.

ماده b: جامد سخت مورد استفاده در ساخت عدسی است.

ماده c: در حالت مذاب و محلول، رسانای جریان برق است.

ماده d: ترکیبی است که مولکول آن در میدان الکتریکی جهتگیری می‌کند.

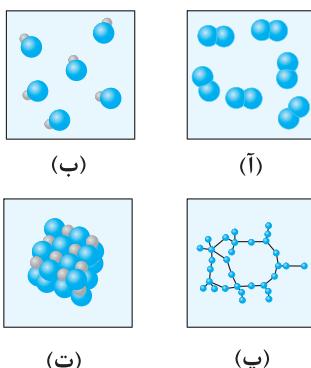
هر یک از شکل‌های (آ)، (ب)، (پ)، (ت)، به ترتیب از راست به چپ به کدام ماده مربوط است؟

c, b, d, a (۱)

c, d, a, b (۲)

b, c, a, d (۳)

b, a, d, c (۴)

.۲۹۸۸ A یک عنصر از گروه ۱ جدول تناوبی و D عنصری با عدد اتمی ۱۲ است. درباره جامدهای یونی حاصل از واکنش هر یک از این دو عنصر با نافلز X، در مقایسه با جامد یونی LiF چند مطلب زیر، درست است؟ (آنالیپی فروپاشی شبکه بلور را هم ارز با انرژی شبکه بلور در نظر بگیرید).

- آنالیپی فروپاشی شبکه بلور D با X، بیشتر از آنالیپی فروپاشی شبکه بلور LiF است.

- آنالیپی فروپاشی جامد بلوری AX، برابر یا کمتر از آنالیپی فروپاشی شبکه بلور LiF است.

- اگر اتم X در لایه ظرفیت خود، ۶ الکترون داشته باشد، نقطه ذوب بلور A با X از نقطه ذوب بلور LiF پایین‌تر است.

- اگر به جای D در شبکه بلور D با X، یون کلسیم جایگزین شود، آنالیپی فروپاشی آن به آنالیپی فروپاشی LiF نزدیک می‌شود.

۴

۳

۲

۱

.۲۹۸۹ کدام گزینه، درست است؟

(۱) افزایش دما، سرعت واکنش‌های گرمگیر و گرماده را افزایش می‌دهد.

(۲) واکنش گاز هیدروژن با اکسیژن، گرماده و در مجاورت گرد روی، انجاری است.

(۳) واکنش‌های حذف آلاینده‌های اگروز خودروها، در دماهای پایین گرماده و سریع‌اند.

(۴) با کاربرد کاتالیزگر، می‌توان E_a را به اندازه‌ای کاهش داد که واکنش گرمگیر به گرماده تبدیل شود.

تست‌های کنکور ۱۳۹۹ رشته ریاضی

.۲۹۹۰ چند مورد از مطالب زیر درست است؟

- جرم اتمی H^1 اندکی از ۱amu بیش‌تر است.

- عنصر X_{۳۵} با عنصر Z_{۱۷} هم‌گروه و با عنصر Y_{۲۱} هم‌دوره است.

- در تناوب سوم جدول تناوبی، پنج عنصر جای دارند که نماد شیمیایی آن‌ها، دو حرفی است.

- هر ستون جدول تناوبی، شامل عنصرهایی با خواص فیزیکی و شیمیایی یکسان است و گروه نامیده می‌شود.

۴

۳

۲

۱

.۲۹۹۱ n+1 برای a الکترون ظرفیتی اتم کروم (Cr_{۲۴}) برابر m است و برای b الکترون ظرفیتی دیگر، برابر x است. a, b, m و x، به ترتیب از راست به چپ کدام عدددها می‌تواند باشد؟

۵, ۴, ۵, ۱ (۴)

۵, ۴, ۵, ۲ (۳)

۵, ۴, ۴, ۲ (۲)

۵, ۵, ۴, ۱ (۱)

.۲۹۹۲ شمار بروتون‌های یون M^{2+} برابر ۸٪ شمار نوترون‌های آن است. عنصر M با کدام عنصر در جدول تناوبی هم‌دوره است و در این یون، چند لایه از الکترون پر شده است؟

۴, ۱۶D (۴)

۳, ۱۶D (۳)

۴, ۳۶A (۲)

۳, ۳۶A (۱)

.۲۹۹۳ اگر آلومینیم در واکنش با هر یک از گازهای اکسیژن و فلور، $10^{۰۱} \times ۲۴$ الکترون از دست بدهد، نسبت جرم آلومینیم فلورورید تولید شده به جرم آلومینیم اکسید تولید شده، به تقریب کدام است؟

۳/۲۵ (۴)

۲/۳۵ (۳)

۱/۶۵ (۲)

۱/۵۶ (۱)

.۲۹۹۴ اگر فرمول شیمیایی فسفات فلزی به صورت $(PO_4)_x$ باشد، فرمول شیمیایی سولفید و نیترید آن، به ترتیب از راست به چپ کدام‌اند و این فلز در کدام گروه جدول تناوبی ممکن است جای داشته باشد؟

۲, X_3N_3 , XS (۴)

۲, $XNO_۴$, $X(SO_۴)_۳$ (۳)

۸, $X_3N_۳$, XS (۲) ۸, $X(NO_۴)_۳$, $XSO_۴$ (۱)

۳۰۲۴. با توجه به داده‌های جدول زیر، اگر روزانه ۸۰۰ کیلومتر مسافت را پیماید، با نصب مبدل کاتالیستی در اگزوز موتور خودرو، به گونه میانگین، ۵۰ آلاینده CO تشکیل خواهد داد؟

NO	$C_x H_y$	CO	فرمول شیمیابی آلاینده	جرمی گازهای خروجی از اگزوز را گاز
۱/۰ ۳	۱/۶۶	۶/۰	در نبود مبدل مقدار آلاینده	۸۵/۷۱ ، ۲۸۸/۴۲
۰/۰ ۴	۰/۰ ۶	۰/۶	در مجاورت مبدل $g.km^{-1}$	۸۵/۷۱ ، ۳۱۹/۶۴

تست‌های کنکور ۱۳۹۹ رشته تجربی خارج از کشور

۳۰۲۵. دست کم چند میلی‌مول اتم هیدروژن براساس رابطه اینشتین باید به انرژی تبدیل شود تا با آن، انرژی لازم برای ذوب کردن ۹۰۰ تن آهن تأمین شود؟ (انرژی لازم برای ذوب کردن یک گرم آهن را ۲۴۰ ژول در نظر بگیرید، $c = 3 \times 10^4 \text{ J} \cdot \text{mol}^{-1}$)

(۱) ۲/۴ (۲) ۳/۶ (۳) ۴/۸ (۴) ۱/۲

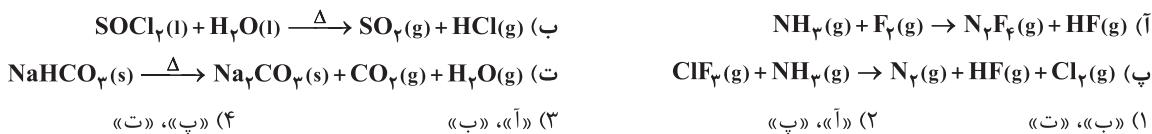
۳۰۲۶. منیزیم طبیعی دارای سه ایزوتوپ Mg^{24} با جرم اتمی ۲۳/۹۹amu و فراوانی ۲۴/۹۹amu و Mg^{25} با جرم اتمی ۲۵/۹۸amu و فراوانی ۱۱ درصد، و فلور از ۱۸/۹۹amu وجود دارد. جرم مولی منیزیم فلورید طبیعی برابر چند گرم است؟

(۱) ۶۱/۸۶ (۲) ۶۲/۲۸ (۳) ۶۴/۱۲ (۴) ۶۶/۴۵

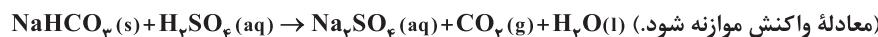
۳۰۲۷. در اتم کدام عنصر، شمار الکترون‌های دارای عدد کوانتومی $I=1$ ، برابر مجموع شمار الکترون‌های دارای عده‌های کوانتومی $I=1$ و $I=2$ است و شمار الکترون‌های ظرفیتی این عنصر، با شمار الکترون‌های لایه ظرفیت اتم کدام عنصر، برابر است؟ (گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید.)

(۱) $_{16}X$ ، $_{24}M$ (۲) $_{24}D$ ، $_{28}A$ (۳) $_{28}A$ ، $_{14}D$ (۴) $_{16}A$

۳۰۲۸. در کدام واکنش‌های زیر، پس از موازنۀ معادله آن‌ها، مجموع ضریب‌های استوکیومتری فراورده‌ها، ۱/۵ برابر مجموع ضریب‌های استوکیومتری واکنش‌دهنده‌ها است؟

۳۰۲۹. واکنش سولفوریک اسید با سدیم هیدروژن کربنات به صورت زیر است:

برای واکنش کامل با ۷۵ میلی‌لیتر محلول ۴ مولار سولفوریک اسید، چند گرم سدیم هیدروژن کربنات نیاز است و اگر گاز کربن دی‌اکسید تولید شده، در واکنش: $\text{BaO}(\text{s}) + \text{CO}_\gamma(\text{g}) \rightarrow \text{BaCO}_\gamma(\text{s})$ تولید می‌شود؟

($H=1$ ، $C=12$ ، $O=16$ ، $Na=23$ ، $Ba=137: g.mol^{-1}$) گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید.

(۱) ۷۶۵، ۲۵۲ (۲) ۱۱۸۲، ۲۵۲ (۳) ۵۰۴، ۵۰۴ (۴) ۱۱۸۲

۳۰۳۰. در اثر سوختن کامل ۸۹ گرم از یک نوع چربی ($C_x H_y O_6$) مطابق واکنش زیر، به ترتیب از راست به چپ، چند لیتر اکسیژن مصرف و چند مول گاز CO_2 تولید می‌شود؟ (حجم مولی گازها در شرایط آزمایش، برابر 25 L فرض شود؛ $(H=1$ ، $C=12$ ، $O=16: g.mol^{-1}$)

(۱) ۵/۷، ۳۰۲/۷۵ (۲) ۷/۵، ۳۰۲/۷۵ (۳) ۵/۷، ۲۰۳/۷۵ (۴) ۷/۵، ۲۰۳/۷۵

۳۰۳۱. اگر دو نافلز X و A، با بالاترین عدد اکسایش خود، آنیون‌های پایداری با فرمول XO_4^- و AO_3^- تشکیل دهند، چند مورد از مطالب زیر، درباره آن‌ها درست است؟

- (آ) عنصری از گروه ۱۵ است.
- (ب) عنصر A، می‌تواند در دوره دوم جدول تناوبی جای داشته باشد.
- (ت) در آخرین زیرلایه اشغال شده اتم X، ۵ الکترون و اتم A، دو الکترون جای دارد.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۴ (۴) ۱

۳۰۵۸. با توجه به واکنش: $\text{NO}_2(\text{g}) + \text{NO}(\text{g}) + \text{NH}_3(\text{g}) \rightarrow \text{N}_2(\text{g}) + \text{H}_2\text{O}(\text{g})$, چند مورد از مطالب زیر نادرست است؟

(آ) آمونیاک کاهنده و اکسیدهای نیتروژن اکسنده‌اند.

(ب) اکسنده‌ها، چهار الکترون گرفته و کاهنده، سه الکترون می‌دهد.

(پ) پس از موازنۀ معادله واکنش، مجموع ضرایب مواد برابر ۱۰ می‌شود.

(ت) این واکنش برای حذف آمونیاک و تبدیل آن به N_2 در مبدل کاتالیستی خودروهای دیزلی انجام می‌شود.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۳۰۵۹. یک واکنش فرضی گازی در دو دمای T_1 و T_2 ($T_1 > T_2$), انجام می‌شود. کدام موارد از مطالب زیر درست است؟

(آ) کمینه انرژی مورد نیاز برای انجام واکنش در دمای T_1 کمتر از مقدار آن در دمای T_2 است.

(ب) تفاوت سرعت واکنش در دمای T_1 و T_2 ، به تفاوت سطح انرژی واکنش‌دهنده‌ها و فراورده‌ها وابسته است.

(پ) اگر واکنش گرماده باشد، سرعت تبدیل واکنش‌دهنده‌ها به فراورده‌ها در دمای T_1 ، بیشتر از دمای T_2 است.

(ت) اگر انرژی ذرات واکنش‌دهنده‌ها در دمای T_1 و T_2 ، کمتر از E_a باشد، درصد تبدیل واکنش‌دهنده‌ها به فراورده‌ها در این دو دما برابر است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

تست‌های کنکور ۱۳۹۹ رشته ریاضی خارج از کشور

۳۰۶۰. کدام مطلب، درباره اتم درست است؟

(۱) انرژی لایه‌ها و تفاوت انرژی میان آن‌ها با دور شدن از هسته اتم بیشتر می‌شود.

(۲) اتم برانگیخته وضعیت ناپایداری دارد و با از دست دادن انرژی، همواره به حالت پایه برمی‌گردد.

(۳) هر عنصر، طیف نشری خطی ویژه خود را دارد که با تفسیر آن می‌توان به انرژی لایه‌های الکترونی اتم آن پی برد.

(۴) اگر طول موج بازگشت الکترون از لایه چهارم به لایه سوم برابر 486nm باشد، طول موج بازگشت الکترون از لایه سوم به لایه دوم می‌تواند حدود 432nm باشد.

۳۰۶۱. چند مورد از مطالب زیر، درست است؟

(آ) در عنصرهای اصلی، به لایه آخر هر اتم، لایه ظرفیت گفته می‌شود.

(ب) انرژی زیرلایه d از زیرلایه p کمتر و از زیرلایه f بیشتر است.

(پ) عنصری که اتم آن در لایه ظرفیت خود الکترون بیشتری دارد، واکنش‌پذیری بیشتری دارد.

(ت) گنجایش الکترونی زیرلایه $d = 1$ یک اتم، با شمار عنصرهای دوره پنجم جدول تناوبی، برابر است.

(ث) دو یا چند عنصر که شمار الکترون‌های ظرفیتی آن‌ها برابر باشد، در یک گروه جدول تناوبی جای دارند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۳۰۶۲. شمار یون‌های موجود در 84 g منیزیم سولفید، چند برابر شمار یون‌های مثبت موجود در $16/6\text{ g}$ سدیم نیترید است؟

$(\text{N} = 14, \text{Na} = 23, \text{Mg} = 24, \text{S} = 32 : \text{g.mol}^{-1})$

۵ (۴)

۳ / ۷۵ (۳)

۲ / ۵ (۲)

۰ / ۲۷ (۱)

۳۰۶۳. در لایه استراتوسفر، به‌ازای هر کیلومتر ارتفاع، به تقریب پنج درجه سلسیوس افزایش دما رخ می‌دهد. اگر دما در ابتدای این لایه برابر $217\text{^{\circ}C}$

کلوین و در انتهای آن، برابر 7 درجه سلسیوس باشد، ارتفاع تقریبی این لایه چند کیلومتر است؟

۲۵ (۴)

۲۳ (۳)

۱۲ / ۶ (۲)

۱۱ / ۶ (۱)

۳۰۶۴. نام ترکیب‌های زیر به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

$\text{N}_2\text{O}_3, \text{Cr}_2\text{O}_3, \text{Cu}_2\text{O}, \text{NF}_3, \text{Mg}_3\text{N}_2$

(۱) منیزیم نیترید، نیتروژن تری‌فلوئورید، مس (II) اکسید، دی‌کروم تری‌اکسید، نیتروژن اکسید

(۲) تری‌منیزیم دی‌نیترید، نیتروژن فلوئورید، مس (II) اکسید، کروم (III) اکسید، نیتروژن اکسید

(۳) منیزیم نیترید، نیتروژن تری‌فلوئورید، مس (I) اکسید، کروم (III) اکسید، دی‌نیتروژن تری‌اکسید

(۴) دی‌منیزیم تری‌نیترید، نیتروژن فلوئورید، مس (I) اکسید، دی‌کروم تری‌اکسید، دی‌نیتروژن تری‌اکسید